Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פֿאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפֿטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 197 (1192	Łódź, Środa 24 Sierpnia 1927	פֿינפֿטער יאָהרגאַנג	לאָדז, מיטוואָך כ׳ ו אב תרפּ״ז.	Nr. 197 1192

דרוק און רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַוער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

נאָך דער עקזעקוציע

איבער סאַקאָ און וואַנזעטי.

נ י ו - י אָ ר ק, 23. (ספּ. טעל.). נאָך דער עקזעקוציע פֿון סאַקאָ און וואַנזעטי זענען פֿאָרגעקומען געוואַלדיגע דעמאָנסטראַציעס. די פּאָליציי האָט געפּרובט פֿונאַנדערטרייבען דעם המון מיט גומענע שטעקענס. די דעמאָנסטראַנטען האָבען געשטעלט אַ ווידערשטאַנד. ס׳האָבען זיך געהערט אויסשרייען: „נעראָנים-גייסט הערשט אין אַמעריקע". עס ווערט ערוואַרט אַ גענעראַל שטרייק.

ב אָ ס ט אָ ן, 23. (ספּ. טעל.). די ידיעה וועגען דער עקזעקוציע האָט דער המון אויפֿגענומען שטילשווייגענד מיט ענטבלויזטע קעפּ.

נאָכהער האָט דער המון זיך געוואָלט אַריינרייסען אין תּפֿיסה. ס׳איז געקומען צו אַ בלוטיגען צוזאַמענשטויס צווישען פּאָליציי און די דעמאָנסטראַנטען, 150 פּערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען.

ק אַ מ ע ר ו ן, 23. (ספּ. טעל.) אין שטאָט פֿאַנסילוואַניען איז פֿאָרגעקומען אַ גרויסע דעמאָנסטראַציע, בעת אַ צוזאַמענשטויס מיט דער פּאָליציי איז איין דעמאָנסטראַנט דערהרגעט געוואָרען.

אין בראַזיליען, אַרגענטינא, אַליוויען און אורוגוואַי ווערט צוגעגרייט גענעראַל-שטרייקען.

אין ניו-דזשערסי האָט די פּאָליציי בעקומען בריף מיט דראָהונגען, אַז אַלע עפֿענטליכע בנינים וועלען אויפֿגעריסען ווערען.

נ י ו - י אָ ר ק, 23. (ספּ. טעל.) פּרעזידענט קולידזש ווערט שטאַרק בעוואַכט. אויך ווערען בעוואַכט אַלע רעגירונגס געביידעס.

ג ע נ ף, 23 (ספּ. טעל.) די דעמאָנסטראַציעס אין גענף הערען נישט אויף. דער המון האָט געוואָלט צונעהמען צו דער מאָס-געביידע. די פּאָליציי האָט נישט ערלויבט. בעת אַ צוזאַמענשטויס איז 1 פּערזאָן דערהרג׳עט געוואָרען 25 שווער פֿאַרוואונדעט.

וו אַ ר ש אַ, 23. (טעלעפאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט) באַלד ווי ס׳איז אָנגעקומען די ידיעה וועגען אויספֿיהרען די עקזעקוציע איבער סאַקאָ און וואַנזעטי, האָט פּאָליציי בעוואַכט דעם בנין פֿון דער אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדע.

(ווייטערדיגע ידיעות זעה זייט 2)

פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציעס אין וואַרשא.

וו אַ ר ש אַ, 23. (טעלעפאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט). 11 אַ זייגער אין אָוונט האָבען זיך אָנגעהויבען דעמאָנסטראַציעס אַלס פּראָטעסט צוליב׳ן אויספֿיהרען דעם אורטייל איבער סאַקאָ און וואַנזעטי די דעמאָנסטראַציעס האָבען זיך גלייכצייטיג אָנגעהויבען אין דער יודישער געגענד אויף נאַוואָליפּקי, קאַרמעליצקאַ, לעשנאָ און אַרלאָ און פֿון דער אַנדערער זייט פֿון ניי-וועלט.

די דעמאָנסטראַנטען האָבען געוואָלט צוקומען צו דער אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדע אויף פּאַקסאַל און צום אַמעריקאַנער קאָנסולאַט אויף יאַסני-גאַס.

די פּאָליציי האָט דאָס נישט דערלאָזט.

געעפֿענט דער קאָנגרעס פֿון נאַצ. מינדערהייטען.

ג ע נ ף. 23 (ספּ. טעל.) דער צענטראַל-קאָמיטעט פֿונ׳ם דריטען אייראָפּעאישען קאָנגרעס פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וועלכע קומט זיך הייגס צוזאַמען, האָט בעשלאָסען נישט צו דערלאָזען קיין שום נייע גרופּען צו בעטייליגען זיך אינ׳ם היי-יעהריגען קאָנגרעס און דאָס אָנגעהמען נייע גרופּען זאָל אָפּגעלעגט ווערען ביז עס וועלען בעשטימט ווערען די יסודות און סטאַטוטען פֿון דער אָרגאַניזאַציע פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. אַזוי אַרום וועט צום היי-יעהריגען קאָנגרעס נישט דערלאָזט ווערען די ליטווישע און פֿריזען פֿון דייטשלאַנד. די יודען פֿון עסטרייך און די מאַקעדאָנער פֿון יוגאָסלאַוויען, וועלכע האָבען געבעטען, אַז מען זאָל זיי דערלאָזען צום היי-יעהריגען קאָנגרעס.

ג ע נ ף. 23 (א. וו.) נעכטען איז פֿאָרגעקומען די פֿייערליכע ערעפֿנונג פֿון דריטען קאָנגרעס פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. אין וועלכער עס בעטייליגען זיך איבער 100 דעלעגאַטען, וואָס רעפּרעזענטירען 41 מינדערהייטס-גרופּען.

דעם קאָנגרעס האָט געעפֿענט דער פּרעזידענט פֿונ׳ם אָרגאַניזיר-קאָמיטעט און יוגאָסלאַווישער דעפּוטאַט פֿון איטאַליענישען פּאַרלאַמענט ד״ר ווילפֿאַן, וועלכער האָט ערקלערט, אַז נייע גרופּען קאָנען דערווייל נישט אָנגענומען ווערען, ווייל צוליב דעם וואָלט מען בעדאַרפֿט ענדערן דעם סטאַטוט. ווייטער האָט ד״ר ווילפֿאַן אָנגעוויזען אין זיין רעדע, אַז אין אייראָפּאַ ווערט אַלץ שטאַרקער דער אינטערעס צום פּראָבלעם פֿון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וועלכע איז געוואָרען אַ פּראָבלעם פֿונ׳ם צוזאַמענלעבען פֿון די אייראָפּעאישע פֿעלקער. צום סוף פֿון זיין רעדע האָט דער רעדנער אַפּעלירט צום אויפֿוואַכענדען געוויסען פֿון אייראָפּאַ און אויפֿגעפֿאָדערט די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען צו פֿיהרען אַן איינהייטליכע פּאָליטיק.

האַנדווערקער-דעלעגאַציע אין האַנדעלס-מיניסטעריום.

פֿאָרשטעהער פֿון מיניסטעריום וועלען בעזוכען די יודישע האַנדווערקער קאָאָפּעראַטיווען.

וו אַ ר ש אַ, 23 (טעלעפאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אַ דעלעגאַציע פֿון דער האַנדווערקער-צענטראַלע איז הייגט געווען אין האַנדעלס מיניסטעריום און איז אויפֿגענומען געוואָרען דורכ׳ן לייטער פֿון 1 טען דעפּאַרטעמענט קאָזשוכאָווסקי.

די דעלעגאַציע האָט איבערגעגעבען אַ מעמאָריאַל וועגען די האַנדווערקער-קאָאָפּעראַטיווען. די דעלעגאַציע האָט אָנגעוויזען, אַז די יודישע קאָאָפּעראַטיווען בעקומען פֿערהעלטניסמעסיג קליינע קרעדיטען. די דעלעגאַציע האָט אויך איינגעלאַדען פֿאָרשטעהער פֿון האַנדעלס מיניסטעריום צו בעזוכען די יודישע קאָאָפּעראַטיווען. די איינלאַדונג איז אָנגענומען געוואָרען און אינגיכען וועלען פֿאָרקומען די וויזיטען.

וואָס שייך דער קרעדיט-פֿראַגע האָט ה׳ קאָזשוכאָווסקי ערקלעהרט, אַז וועגען דער דאָזיגער פֿראַגע וועט אינגיכען צוזאַמענגערופֿען ווערען אַ קאָנפֿערענץ, צו וועלכע עס וועלען איינגעלאַדען ווערען די יודישע האַנדווערקער.

– ––

אהרן אלטשול

חזן פֿון וואַרשאַווער סינאַגאָגע.

וו אַ ר ש אַ, 23. (טעלעפאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער סינאַגאָגער-קאָמיטעט האָט אויף זיין היינטיגער זיצונג איינשטימיג בעשלאָסען צו אָנגאַזשירען אַלס חזן אויף די ימים נוראים דעם חזן אהרן אַלטשול.

15-טע מלוכה-לאָטעריע

5-טע קל. 12-טער טאָג.

50.000 זל. – נומ׳ 48216

15.000 זל. נומ׳ 19492.

10.000 זל. נומערן: 24217 29865 80039.

5.000 זל. נומ׳ 44159 45543 78035.

3.000 זל. נומ׳ 28467.

2.000 זל. נומ׳ 28467 27074 75598 83506.

1.000 זל. נומערן 6961 25496 33242 36619 41431 54451 59493 65732 69300 71548 77576 94739 100694 100886 101212 102756.

600 זל. נומערן 4058 7971 9806 17955 28849 32102 32130 36105 36859 39772 41426 49233 67067 70623 72303 79163 83843 84894 99741 100829.

500 זל. נומערן 2239 10885 16224 16656 27166 32132 37461 38455 39833 43907 45361 59400 67439 70262 70512 71795 75734 78197 78390 80773 82761 88331 90532 91302 91662 97990 104200.

יודיש טעאַטער ווערט נישט סובסידירט דורכ׳ן וואַרש. מאַגיסטראַט

וו אַ ר ש אַ, 23. (טעלעפאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער וואַרשאַווער מאַגיסטראַט האָט אָפּגעוואָרפֿען די סובסידיע פֿאַר׳ן יודישען טעאַטער. מאָטיווירענדיג דאָס דערמיט, וואָס דער ביודזשעט איז שוין אויסגעשעפּט. די פֿראַגע איז איבערגעגאַנגען צום מאַגיסטראַט-פּרעזידיום.

זעלבסטמאָרד פֿון אַ יודישער פֿרוי אין וואַרשא.

וו אַ ר ש אַ, 23. (טעלעפאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט). די פֿרוי פֿון אָרדינאַטאָר פֿון יודישען שפּיטאָל ד״ר מיליקאָווסקי (זלאַטע 50 איז בעגאַנגען היינט זעלבסטמאָרד דורך פֿער׳סמ׳ען זיך מיט גאַז. זי האָט צוויי קינדערלעך פֿון דער גאַנצ-רעהר זיך אַריינגעשטעקט אין די נאָז-לעכער, דער פֿרוי מיליקאָווסקאַ איז נישט געלונגען אָפּצוראַטעווען.

טערפּענטין-אויפֿרייס אויף א צוג אין לעמבערג.

5 בעאַמטע פֿערוואונדעט.

ל ע מ ב ע ר ג, 23. (טעלעפאָניש). אויף דער משאות-סטאַציע אין לעמבערג איז נעכטען פֿאָרגעקומען אַ מאָלבענדער שרעקליכער פֿאַרפֿאַל: אין מיטען איז אויפ׳ן באַהן-הויף אָנגעקומען אַ צוג פֿון פּשעמישל. אויף איינעם פֿון די וואַגאָנעס האָבען זיך געפֿונען פֿעסער מיט טערפּענטין און אויך קאַסטענס מיט זאַלץ זויערע. צוליב אַן אומפֿערשטענדליכער סיבה האָבען זיך אָנגעצונדען די קאַסטענס, אין וועלכע עס זענען געווען געפּאַקט די פֿלעשער מיט זאַלץ זויער. דער גאַנצער וואַגאָן איז ת כף געשטאַנען אין פֿלאַמען.

בעת׳ן לעשען די שׂרפֿה איז פֿאָרגעקומען אַ מורא׳דיגער אויפֿרייס פֿון טערפּענטין. 5 בעאַמטע זענען דערביי שווער פֿערוואונדעט געוואָרען.

מיר גראַטולירען און ווינשען מזל-טוב אונזערע ליבע קוזינען שמואל און איידל עלבוים, צום געבורט פֿון זייער צווייטען זוהן, נחום.

ברידער און שוועסטער עלבוים.

דאָס בעהאוסטע אָרטאָדאָקסישע לעהר-אַנשטאַלט

„בית-תלמוד" לאָדז

צעגעלניאַנאַ 11 טעל. 57-16

נעמט אָן צום נייעם שול-יאָהר 1927/28 תּלמידים אין אַלע קלאַסען פֿון גן-ילדים אָן. גלייכצייטיג ווערט בעקאַנט געמאַכט די פּראָנומעראַנטען, אַז צום נייעם שול-יאָהר ווערט געעפֿענט „א מתיבתא" און אויך ווערט געלערנט אין דער 7-טער קלאַס דאָפּעלטע בוכהאַלטעריע. די קאַנצעלאַריע איז אָפֿען טעגליך פֿון 2–10 נאַכט.

891

עקספּעדיענטקע

(פֿערקויפֿערין)

אין דער קאָנפֿעקציאָן בראַנזשע מיט לאַנגיעהריגע פּראַקטיק ווערט זאָפֿאָרט געזוכט אויף אַ גוטען געהאַלט אַרויסצופֿאָהרען נאָך גראָדזיאַנדז (פּאָמאָרזשע).

צו ערקונדיגען זיך טעגליך ביי הערכט, אַלעע 1. מאַי 25 צווישען 2–3 מיטאָג.

966

סאַקאָ און וואַנזעטי שוין טויט

נעכטען זענען זיי אומגעקומען אויפ'ן עלעקטרישען שטוהל.

באָסטאָן, 23. (ספ. טעל.) דער טויט-אורטייל איבער סאַקאָ און וואַנזעטי איז אויסגעפיהרט-געוואָרען האַלב 1 ביינאַכט (7 אין דערפריה לויט דער מיטעל-אייראָפּעאישער צייט). פאַר זיי איז אויסגעפיהרט געוואָרען די עקזעקוציע איבער דעם פּאָרטוגאַלער מאַדעיראָס.

די בשורה.

באָסטאָן, 23. (ספ. טעל.) האַלב צוועלף ביינאַכט איז דער טורמע-דירעקטאָר אַריינגעקומען אין דער קאַמער און ערקלערט די פער'משפּט'ע סאַקאָ און וואַנזעטי, אַז זיי זאָלען זיך גרייטען צום טויט.

די פער'משפּט'ע האָבען די ידיעה אָנגענומען רוהיג. סאַקאָ האָט פערלאַנגט, אַז מ'זאָל איהם ערלויבען אָנצושרייבען אַ בריף צו זיין פאָטער קיין איטאַליען. אַלע דריי פער'משפּט'ע האָבען זיך אָפּגעזאָגט פון דעם בעזוך פון אַ גייסטליכען.

אין „טויטען-זאַל".

לאָנדאָן, 23. (ספ. טעל.) האַלב צוועלף ביינאַכט האָבען זיך אין טויטען-זאַל פערזאַמעלט די פאָרשטעהער פון דער גערעכטס-מאַכט, טורמע-דירעקטאָר, דריי פערטיידיגער פון די פער'משפּט'ע, דער תליון און צוויי זשורנאַליסטען.

עטליכע מינוט פאַר דער עקזעקוציע האָט דער תליון אַרומגענומען דעם שווערען צודעק פון עלעקטרישען שטוהל און האָט צום לעצטען מאָל אויסגעפּרובט די עלעקטרישע אינסטאַלאַציע. נאָכדעם האָט דער טורמע-דירעקטאָר געגעבען אַ צייכען אַריינצופיהרען די פער'משפּט'ע.

די עקזעקוציע.

באָסטאָן, 23. (ספ. טעל.) 11 מיט 40 מינוט זענען די דריי פערמשפּטע אַרויסגעפיהרט געוואָרען פון זייערע קאַמערן און אַריינגעבראַכט געוואָרען אין דעם „טויטען-זאַל". צום ערשט איז די עקזעקוציע אויסגעפיהרט געוואָרען איבער מאַדעיראָס. 12 מיט 9 מינוט איז ער אָנערקענט געוואָרען אַלס טויט. 12 מיט 11 מינוט איז אויפ'ן שטוהל אָוועקגעזעצט געוואָרען סאַקאָ. 12 מיט 19 מינוט איז ער געווען טויט. 12 מיט 26 מינוט איז וואַנזעטי אַלס לעצטער אָנערקענט געוואָרען דורכ'ן טורמע-דירעקטאָר אַלס טויט.

סאַקאָס לעצטע ווערטער

באָסטאָן, 23. (ספ. טעל.) סאַקאָ און וואַנזעטי האָבען ביז דער לעצטער מינוט ערקלערט, אַז זיי זענען אומשולדיג. ווען סאַקאָ איז צוגעגאַנגען צום עלעקטרישען שטוהל האָט ער געזאָגט: „גוטען אָוונד מיינע הערען". נאָכדעם האָט ער ערקלערט, אַז ער האָט נישט קיין מורא פאַר'ן טויט און גיט זיך אָפּ אַ חשבון וועגן דעם וואָס ס'וועט באַלד פּאַסירן. ווען מ'האָט איהם צוגעבונדען צום עלעקטרישען שטוהל האָט ער אויסגעשריען: „זאָל לעבען די אַנאַרכיע". „מאַמע זיי געזונד". סאַקאָס לעצטע ווערטער זענען געווען „זאָלען לעבען מיינע קינדער, מיין פרוי און מיינע פריינד" „אַ גוט נאַכט מיינע הערען".

וואַנזעטי'ס לעצטע מינוטען.

די שטאַלצע האַלטונג פון וואַנזעטין האָט געמאַכט אַן'אומגעהויערען איינדרוק, אַפילו אויפ'ן תליון. ווען וואַנזעטי האָט זיך אָוועקגעזעצט אויפ'ן עלעקטרישען שטוהל האָט ער געזאָגט:

— איך ווידערהאָל נאָכאַמאָל, אַז מיר זענען אומשולדיג, קיינמאָל אין לעבען בין איך נישט בעגאַנגען קיין פערברעכען. העכסטענס האָב איך אויפ'ן געוויסען קירכע-חטאים און עבירות. איך דאַנק אַלע די, וועלכע האָבען זיך פאַר אונז אָנגענומען. איך בין אַן אומשולדיגער מענש.

ווען מ'האָט איהם צוגעבונדען די אויגען האָט וואַנזעטי אויסגערופען:

— איך בין מוחל די, וועלכע זענען שולדיג אין מיין טויט.

דער דריטער פער־משפּט'ער.

דער דריטער פערמשפּטער מאַדעיראָס איז ביים אויספיהרען די עקזעקוציע געווען גאַנץ גלייכגילטיג מיט אַן'אויסדרוק פון מעדקייט.

נאָך דער עקזעקוציע.

באָסטאָן, 23 (ספ. טעל.) די טויטע קערפּערס פון די אומגעקומענע זענען אונטערזוכט געוואָרען דורך 4 דאָקטוירים, דורך 2 בעאַמטע, דערנאָך דורך 2 עדות. אין דער נאַכט פון אויספיהרען דעם אורטייל איז קיין איין מענש אין טורמע נישט געשלאָפען. צו קיין דעמאָנסטראַציעס איז נישט געקומען. די טויטע קערפּערס וועלען וואַהרשיינליך אַרויסגעגעבען ווערען די פאַמיליעס.

די פּאָליציי'אישע שמירה

בעת'ן אויספיהרען די עקזעקוציע איז דאָס „טויטען-הויז" געווען אַרומגערינגעלט מיט אַ שטאַרקע פּאָליציי-אָפּטיילונג. די פּאָליציי איז געווען בעוואָפענט מיט ביקסען און שאַרפע קוילען. די בעוועגונג אין די גאַסען, וואָס פיהרען צו דער טורמע זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען. די גאַסען זענען בעלויכטען געוואָרען מיט גרויסע רעפלעקטאָרען.

די לעצטע בעמיהונגען צו ראַטעווען.

לאָנדאָן, 23. (פּאַט) די טיימס-קאָרעספּאָנדענט פון סאַקאָ און וואַנזעטי האָבען נישט אויפגעהערט זיך צו בעמיהען ביז דער לעצטער מינוט. דער גובערנאַטאָר פולער אין וועמענס האַנד דער גאַנצער ענין איז געלעגען האָט ערקלערט, אַז ער קען נישט בעגנאַדיגען די פער'משפּט'ע. גענוג רעכט קען ער נישט געהען.

צושטערט דעם זיצונגס-זאַל פון פעלקער-בונד.

גענף, 23. (פר. אַ דעמאָנסטראַציע פון 400 פּערזאָן איז געקומען צו דער געביידע פון פעלקער-בונד, לאָזענדיג שאַלען אויסרופען לטובת סאַקאָ און וואַנזעטי. דער המון האָט זיך אַריינגעריסען אין גרויסען זיצונגס-זאַל פון פעלקער-בונד און איהם כמעט אינגאַנצען צעשטערט.

בעת אַ צוזאַמענשטויס מיט דער פּאָליציי זענען עטליכע פּאָליציאַנטען פערוואונדעט געוואָרען, 15 פּערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען, צווישען זיי דריי איטאַליענער.

די גרויסע אויפרעגונג.

בוענאָס-איירעס 23 (ספ. טעל.) דער פּראָקלאַמירטער אַלגעמיינער שטרייק האָט זיך פיל וויניגער איינגעגעבען, אין פינאַנץ-מיניסטעריום איז אונטערגעוואָרפען געוואָרען אַ באָמבע.

בוענאָס-איירעס, 23 (ספ. טעל.) גרויסע מאַסען דעמאָנסטראַנטען האָבען ביז שפּעט ביינאַכט אָפּגעוואַרט פאַר די רעדאַקציעס פון די צייטונגען, וואַרטענדיג אויף אַ ידיעה וועגען גורל פון סאַקאָ און וואַנזעטי.

ווען מ'האָט זיך דערוואוסט, אַז די עקזעקוציע איז אויסגעפיהרט געוואָרען, האָט זיך דער המון געוואָרפען אויף די אַמעריקאַנער בנינים און פירמען און בעוואָרפען זיי מיט שטיינער.

די פּאָליציי האָט זיך נישט געקענט אַקעגענשטעלען די דעמאָנסטראַנטען.

גאַנצע דעמאָנסטראַציעס אין ניו-יאָרק.

ניו-יאָרק, 23. (ספ. טעל.). נאָכ'ן אויספיהרען דעם אורטייל זענען אין ניו-יאָרק פאָרגעקומען גרויסע דעמאָנסטראַציעס. די פּאָליציי האָט געפּרובט צו צוטרייבען דעם המון, זי האָט אָבער אָנגעטראָפען אויף אַ שטאַרקען ווידערשטאַנד. עס זענען פאַראַן פיל פערוואונדעטע.

וואָס דערצעהלט וואַנזעטי'ס שוועסטער?

לאָנדאָן, 23. (פּאַט). וואַנזעטי'ס שוועסטער, וועלכע איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן גובערנאַטאָר פולער, האָט ערקלערט זשורנאַליסטען, אַז זי האָט פאָרגעשטעלט דעם גובערנאַטאָר די ביטע פון איהר ברודער. דער ברודער האָט געשריבען אין זיין ביטע, אַז אויב די עקזעקוציע וועט אָנגעלעגט ווערען, וועט ער צושטעלען בעווייזען פון זיין אומשולדיגקייט.

וואַנזעטי געוואָלט בעגעהן זעלבסטמאָרד.

באָסטאָן, 23. (ספ. טעל.). ערשט נאָכ'ן דורכפיהרען די עקזעקוציע איז בעוואוסט געוואָרען, אַז פאַרגאַנגענעם דאָנערשטאָג האָט וואַנזעטי געוואָלט בעגעהן זעלבסטמאָרד דורך אויפהענגען זיך. מ'האָט עס אָבער בעצייטענס בעמערקט און מ'האָט איהם אַראָפּגענומען פון דער שנור, וועלכע ער האָט בעקומען אין טורמע פון אַן'אומבעקאַנטען אויף אַן'אומפערשטענדליכען אופן.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען-, נאָז, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-51

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לאַגעווניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—5

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע

Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98

צוריקגעקעהרט.

נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4 עקסטרע וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

נאַציאָנאַלע רעכט, שול־וועזען און שפּראַכען־פראַגע.

רעזאָלוציעס פון דער יודישער רעכט־שוץ־קאָנפערענץ

ציריך. (יט"אַ). די קאָנפערענץ צו בעשיצען די רעכט פון די יודישע מינדערהייטען האָט אָנגענומען פאָלגענדע רעזאָלוציעס, וואָס זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען דורך דער קאָמיסיע פאַר נאַציאָנאַלע רעכט, יודישען שול-וועזען און שפּראַכען-פראַגע.

1) די קאָנפערענץ קאָנסטאַטירט מיט'ן גרעסטען בעדויערן, אַז די פאַרשריפטען פון מינדערהייטס-פּראָטעקטען וועגען די רעכט פון די רעליגיעזע און שפּראַכליכע מינדערהייטען זענען נאָך אין קיין שום לאַנד וואו זיי מערקליכע נישט דורכגעפיהרט געוואָרען אין לעבען. אין אַ רייה לענדער איז נאָך די בירגערליכע גלייכבערעכטיגונג נישט דורכגעפיהרט געוואָרען, נישט געזעצליך און נישט פאַקטיש. אין איינציגע לענדער שטעהט אַפילו דאָס לעבען און דאָס פערמעגען פון די יודישע בירגער אין געפאַהר. איינציגע לענדער, וואָס האָבען שוין אַ קורצע צייט ערפילט זייערע אינטערנאַציאָנאַלע פערפליכטונגען און דעקלאַראַציעס האָבען איצט צוריקגעצויגען די אינערליכע רעכט און איינגעפיהרט אַ רעזשים פון אונטערדריקונג פון דער יודישער מינדערהייט. די קאָנפערענץ נעהמט אָן מיט צופרידענהייט צו קענטניס, אַז איך פערשידענע לענדער ווערען געמאַכט פרובען צו בעפרידיגען די געהעכסטע יודישע פאָדערונגען באַזונדערס אויפ'ן געביט פון שול-וועזען. די קאָנפערענץ שטעלט פעסט, אַז אַזאַ מצב אין בעצוג צו די מינדערהייטס פּראָטעקטען קען נישט מעהר לענגער געדולדעט ווערען און דער פעלקער-בונד מוז זאָרגען דערפאַר, אַז די מינדערהייטס פּראָטעקטען זאָלען נישט פערוואַנדעלט ווערען אין אַ ווערטלאָזען שטיקעל פּאַפּיר.

2) די קאָנפערענץ ערקלערט, אַז די טויטע פערווירקליכונג פון דער גלייכבערעכטיגונג און גלייכשטעלונג פון די יודען פון די מזרח אייראָפּעאישע לענדער, וואו די יודען וואוינען אין קאָמפּאַקטע מאַסען און פיהרען אַ נאַציאָנאַלען לעבען וואָס גאָר דאַן זיין מעגליך, ווען עס וועט אָנערקענט ווערען זייער רעכט צו אַ נאַציאָנאַלער אויטאָנאָמיע אין די אינערליכע אָנגעלעגענהייטען פון יודישען לעבען. אין דעם זינען די קאָנפערענץ דעם אמת'ן זין פון די רעכט, וואָס זענען בעזיכערט געוואָרען אין די מינדערהייטס-פּראָטעקטען פון די רעליגיעזע און שפּראַכליכע מינדערהייטען.

3) דער יודישער בעפעלקערונג פון יענע לענדער דאַרף געגעבען ווערען דאָס רעכט צו שאַפען עפענטליך-רעכטליכע קערפערשאַפטען, וואָס זאָלען פערוואַלטען מיט אַלע אינערליכע יודישע אָנגעלעגענהייטען און זאָלען האָבען דאָס רעכט צו בעשטייערן די יודישע בעפעלקערונג. די דאָזיגע קערפערשאַפטען בעשטעהען פון צענטראַל אָרגאַנען (נאַציאָנאַל-ראַטען, אָבער-ראַטען אָדער צענטראַל-ראַטען) און פון לאָקאַל-אָרגאַנען (קהלות). באַזונדערס דאַרף די דאָזיגע קערפערשאַפטען איבערגעגעבען ווערען אין די רעהמען פון דער אַלגעמיינער געזעצגעבונג די פערוואַלטונג פון יודישען שול-וועזען, די בעשטימונג פון דער אינטעריכטס-שפּראַך ווי אויך דער פּראָגראַם פון די יודישע שולען.

די דאָזיגע קערפערשאַפטען דאַרף צוגעשטעלט ווערען אַ נ'ענטשפּרעכענדער טייל פון די רעגירונג און זעלבסטפערוואַלטונגס בודזשעטען לויט דער צאָהל פון דער יודישער בעפעלקערונג.

4) ביז וואַנען עס עקזיסטירען נאָך נישט אין די דאָזיגע לענדער די אינסטיטוציעס פון דער נאַציאָנאַלער אויטאָנאָמיע דאַרף דאָס פּריוואַטע יודישע שול וועזען אין דער העברעאישער און יודישער שפּראַך בעקומען עפענטליכע רעכט ווי אויך דעם טייל פון די רעגירונגס און זעלבסטפערוואַלטונגס-בודזשעטען, וואָס קומט זיי לויט דער צאָהל פון די שילער. די קאָנפערענץ אָנערקענט דערביי, אַז אין אַלע יודישע שולען אונאָבהענגיג פון זייער אונטעריכטס-שפּראַך דאַרף געלערנט ווערען העברעאיש אין אַ גענוגענדער מאָס.

5) די קאָנפערענץ בעטראַכט פאַר איינעם פון די וויכטיגסטע מינדערהייטס-רעכטע — דאָס רעכט צו בענוצען זיך פריי מיט דער העברעאישער און יודישער שפּראַך אין געזעלשאַפטליכען לעבען, פערזאַמלונגען, האַנדעלס-ביכער און דאָקומענטען. אין די געגענדען און שטאָדט-טיילען, וואָס בילדען געריכטליכע אָדער אַדמיניסטראַטיווע געביטען און אין וועלכע די יודען בעטרעפען נישט וויניגער ווי 20 פּראָצ. פון דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג דאַרף די יודישע בירגער אָנערקענט ווערען דאָס רעכט זיך בעדינען מיט זייער מוטער-שפּראַך אין די שריפטליכע און מינדליכע בעציהונגען מיט די מלוכה-אַמטען.

Gimnazjum Męskie
z prawami gimnazjów państwowych
L. SZAKINA,
w Łodzi, Piotrkowska 18.
984
די קאַנצעלאַריע איז אָפען טעגליך פון 10 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אָוונד.

Dr. med.
BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 28
טעלעפאָן 40-26
צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (העאַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

וואָהנונגען
בעשטעהענד פון איינצעלנע שטובען, שטובען און קיכען און 2 שטובען און קיכען מיט אַלע בעקוועמליכקייטען אויף באַלוטע 7 איז פון זאָפאָרט צו פערמיעטען.
צו ערפאַהרען ביי שטיינשניידער, פּאָלנאָצנאַ 12
פון 4 ביז 6 נאָכמ. טעלעפאָן 30-96.
686

אין לאָטעריע-קאַנטאָר פון
ברייטשטיין נאַרוטאָוויטש 31
קען מען אַלע טאָג בחנם נאָכזעהן די אָפיציעלע טאַבעלע און ס'ווערען אויסגעצאָהלט אַלע געווינסטען.
לאָזען צו דער 1-טער קלאַס שוין צו בעקומען.
מיט אַכטונג ברייטשטיין,
נאַרוטאָוויטש 31.
780

לאדז. .24 אויגוסט 1927

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. .24 אויגוסט 1927

ניט געהאלפן
דער קול המון – קול שדי.

די אמעריקאנער גערעכטיגקייטס (ליגע – עקשנות) האט געזיגט:

סאקא און וואנזעטי זענען פון דער „נייער וועלט" מיט דער הילף פון עלעקטריע אריבערטראנספארטירט געווארן אויף די נאר אלטער „בעסערער וועלט".

די אמעריקאנער משפט'ים האבן אמת לאנג געווארט, אבער זיי האבן זיך אין זייער זיצן ניט פארזעסן, און זיך דערווארט דעם מאמענט, ווען די אמעריקאנער יוסטיץ האט בעקומען איהר סאטיספאקציע אין דער געשטאלט פון א געראכטיגקייטס-מארד.

קול המון – זאגט די אלוועלטליכע מאראל – איז קול שדי!

די גאנצע וועלט, ובפרט די אלטע אייראפא, האט זיך געלייגט אין דער לענג און אין דער בריים, האט אויף קולי קולות פראטעסטירט, האט געטאפעדערט (אפילו מיט דער הילף פון וואטיקאן) אז עס זאל ניט קומען צו דעם שרעקליכן מארד, אבער די פרומע מאראלישע אמעריקע האט זיך ניט צוגעהערט צו דעם קול המון, וואס איז דער קול שדי, וואו זם –

דער אויפגעקומענער גבירי ווייסט בלויז פון אנדערע קולות און אנדערע קלאנגען, און די מיינונג אין דער הינזיכט פון דעם יענקי איז דאך אוודאי דעציזירענדער, ווי דער קול שדי, ווי די שטים פון משוג'ער מענשליכער גערעכטיגקייט.

אמת, מ'קאן אין אמעריקא אוועקזעצן אויף דער בעשולדיגונגס-באנק א שול-לעהרער, וואס פערנעהמט זיך מיט מאנקי-ביזנעס, און מ'פער'משפט איהם פאר זיין אנ'אנהענגער פון דער אנטי-בעטל-כער דארווין-טעאריע. מ'גנהמט זיך אן, הייסט עס, פאר דער קריוודע פון רבונו של עולם, אבער אז דער רבונו של עולם איז אנ'איראפעאישער, קאן עס ניט דער שטאלץ-בנמיהל פון דעם רייכן פעטער דערלויבן, אז ער זאל אינטערווענירען אין זיינע ביזנעס...

– איך בעפעהל ניט, ווענדט ביי מיר קיין געלד ניט צארגען!

און ניט-אלמענדיג טאקי אויף אלע בעשרייען חי וקים, זענען שוין סאקא און וואנזעטי אויף יענער וועלט.

אזא רציחה קאן ניט און וועט ניט פערשוויגן, און זי איז זיך פריהער צי שפעטער נוקם. מן.

וואס איז די סיבה
פון דע-זשובענעלס ארויסטריט פון פעלקער-ליגע?

אין דער פראנצויזישער פרעסע קאכט איצט מיט דעם לעצטן בריף פון סענאטאר דע-זשובענעל, וועלכער האט רעזיגנירט פון זיין שטעלונג אלס פראנצויזישער דעלעגאט אין דער פעלקער-ליגע. דער ארויסטריט פון זשובענעל'ן פון דער פעלקער-ליגע איז ניט געווען פאר דער פראנצויזישער עפענטליכער מיינונג קיין איבערראשונג און פונדעסטוועגן ווערט די פראגע איצט חיים בעהאנדעלט און דיסקוטירט אויף פערשידענע אופנים.

ווי בעוואוסט, איז שוין זשובענעל מיט א צייט צוריק ארויסגעטרעטן געגען בריאנ'ס אפיציעלער פאליטיק און אין קאמף צווישן פואנקארע און בריאנ'ען איז זשובענעל שטענדיג געשטאנען אויף דער זייט פון פואנקארע'ן.

כאראקטעריסטיש איז, וואס אויף זשובענעל'ס בריף האט בריאן געגעבן אנ'ענטפער אין א זעהר טרוקענעם טאן. פון וועלכן ס'איז צו זעהן, אז ער האט זיך ניט זעהר גענומען צום הארצן דעם טאקט.

די לינקע פראנצויזישע צייטונגען טרעטן שארף ארויס געגען זשובענעל'ס טריט, האלטענדיג, אז בריאנ'ס פאליטיק לגבי דייטשלאנד איז א סך מעהר אויסבעהאלטען, ווי די סאוויניטישע פאליטיק, וועלכע ס'האט אשתקד געפיהרט פואנקארע.

די גוט אינפארמירטע צייטונג „אוי-זענוס" שטעלט פעסט, אז זשוווענעל איז שוין פון לאנג געווען געגען דער ליבעראלער פאליטיק פון בריאנ'ען לגבי דייטשלאנד. בריאן האט, לויט דער מיינונג פון דער צייטונג, ניט פערהיטען, אז דייטשלאנד זאל ניט שליסען קיין טראקטאט מיט די סאוויעטען, איידער דייטשלאנד איז צוגענומען געווארען אין פעלקער-ליגע. דער דייטש סאוויעטישער טראקטאט, זאגט די צייטונג, האט ניט געדארפט געשלאסען ווערען, ווייל ער איז געווענדעט געגען די בעסטע פריינד פון פראנקרייך, פוילען און רומעניען. א ראנק דעם 16. פאראגראף פון סטאטוט פון דער פעלקער-ליגע, לויט וועלכן אלע בעשלוסען דארפען דורכאויס אנגענומען ווערען איינשטימיג, וועט דייטשלאנד פאקטיש ווערען דער ארביטער אין פאל, אויב די סאוויעטען וועלען אנפאלען אויף וועלכען ס'איז שכן. מיט אנדערע ווערטער, דער דייטש סאוויעטישער אפמאך, וועלכער איז געשלאסען געווארען אין ראפאלא, איז סאנקציאנירט געווארען דורך דער פעלקער-ליגע אויפ'ן רעכענונג פון פראנקרייך'ס פערבינדעטע.

זשובענעל'ס זשעסט זאל, לויט דער מיינונג פון דער רעכטער פראנצויזישער פרעסע, זיין א ווארנונג, וועלכע זאל זיין געווענדעט צו די קליינע מלוכות אין דעם מאמענט, ווען די פעלקער-ליגע נייגט זיך צו מעהר צו די אינטערעסען פון דייטשלאנד.

אלס ווייטערדיגער מאטיוו פון זשובענעל'ס ארויסטריט קאן דינען זיין ארטיקעל אין אנ'אמעריקאנער צייטונג א. נ. „פראנקרייך און איטאליען". אין דעם ארטיקעל טרעט ארויס זשובענעל אפען געגען איטאליען, וועלכע גרייט זיך צוזאמען מיט דייטשלאנד אדורכצופיהרען טעריטאריעלע ענדערונגען לטובת איטאליען אויפ'ן רעכענונג פון פראנקרייך.

זשובענעל אטאקירט אפען דעם אלבאניש-איטאליענישען טראקטאט און פאלגענדע ווערטער: „בריאן האט עפענטליך דעקלארירט, אז אין דעם טראקטאט האט ער גאר ניט פארזוואמפען – דאס גרעניצט שוין מיט פערבלענדעניש". און ווייטער ווייזט אן זשובענעל, אז א דאנק דער פאליטיק וועט פון איין זייט ווערען פראנקרייך אפגעזונדערט, פון דער צווייטער זייט וועט דאס ברענגען צו בעריהרען דעם אייראפעאישען שלום.

דער סענסאציאנעלער ארטיקעל האט אויפגעדעקט די אקציע פון איטאליענישען אימפעריאליזם, אלס די שרעקליכסטע געפאהר פאר דעם אלוועלטליכען שלום, מיט דעם ארויסטריט פון זשובענעל'ן פון דער פעלקער-ליגע טרעט ער אבער ניט ארויס געגען דעם געדאנק פון דער פעלקער-ליגע.

„די פעלקער-ליגע"-שרייבט זשובענעל-האט ניט באנקראטירט, נאר אין דער פעלקער-ליגע זעה איך דאס אויפהאלטען פון דעם וועלט שלום, די פעלקער-ליגע דארף אבער זיך ניט צוברעקלען אויף שפארקערע און שוואכערע ליגעס, וואס ברענגען נאר צום אפשוואכען פון דעם געדאנק פון דער פעלקער-ליגע.

יוסף נבון ביי! צווישען ספרד'ישע יודען אין פאריז.

„פאריזער הײנט" שרייבט:

מען רעדט ביי אונז א סך וועגען יודען פראנצויזישע און יודען פון מזרח אייראפא, תושבים און איינגעוואנדערטע „איינגענע" און „פרעמדע", און מען פערגעסט כמעט אינגאנצען, אז אין פאריז געפינט זיך נאך איין יודישער ישוב אנ'אלטער, א זעפיגער, מיט טיפע ווארצלען אין יודישען לעבען, א צווייג פון אנ'אורגאלטען אריסטאקראטישען יודענטום, געבויג פרעמד אשר פאר אונז, מזרח-אייראפעאישע יודען און, דעם אמת מוז מען זאגען, ניט זעהר נאהענט אויך צום פראנצויזישען יודענטום.

ספרדישע יודען אין פאריז! דונקעלע פנים'ער, פיטע יודישע אויגען, א לשון פון אראבישען אריענט, מיט אויך ישראל'דיגער פרומקייט, מיט א בעזונדערס שטארקען פלאקערנדען יודישען הארצען.

איינע פון די פאפולערסטע געשטאלטען אין פאריז, איינער, וואס טראגט אין זיך אנ'אלטע יודישע ירושה, מיט א גרויסער יודישער ארבייט אין אלטער פערגאנגענהייט און אין היינטיגע צייטען – איז יוסף נבון ביי.

אנ'אלטע משפחה פון ירושלים רבנים און גאונים פון דער דאזיגער פאמיליע זענען געשטאנען אין דער שפיץ פון דעם אי'ק-ישראל-יודענטום. מחברים פון בעקאנטע ספרים. א דור פון למדנים און פיהרער פון א בריי טען קרייז ספרדישע יודען.

יוסף נבון ביי איז איינער פון די גרינדער פון דער בעריהמטער קאלאניע ראשון לציון, איינער פון די איניציאטארען און בויער פון דער אייזנבאהן פון יפו קיין ירושלים, א יודישער טוער פון אריענט, וואס האט שוין מיט א סך צעהנדליגער יאהרען צוריק גענומען א ברייטען אנטייל אין די ענינים פון וועלט יודענטום.

עס וועט זיין אינטערעסאנט אין פארבינדונג מיט דעם צו ברענגען א פאר אלטע, וויכטיגע דאקומענטען.

„קאנסטאנטינאפאל, 18 לחודש סיון ה תרמ"ב 1885.

צום העכסטען פרינץ און פיהרער פון די יודען, צו דעם וואס זארגט פאר דעם וואוילשטאנד פון זיין פאלק, צו דער גרעסטער מאכט פון זיין גאציע, צום הער באראן עדמאנד דע ראטשילד!

טייערער שרף, ווי עס איז שוין בעוואוסט אין דער גאנצער וועלט און אויך לויט די בריף, וואס זענען צו אייך אדרעסירט בקווארען, זענען לעצטענס דערהאלטען געווארען בעאונרוהיגענדע און זעהר טרויעריגע ידיעות וועגען דער אומגליקליכער לאגע פון אונזערע גלו בענעגאסען אין רוסלאנד. פון די דאזיגע ידיעות ווערט אויפגעציטערט יעדער איינער וואס הערט זיי, ווייל אונזערע ברידער לעבען איבער אנ'אונבעשרייבליכע גלות, און יעדער גאסט פארכטיגער מאס, וואס האט נאר א שטיקעל רחמנות געפיהל אין הארצען דארף זיך אויפגערודערט ווערען, ווען ער דערוויסט זיך וועגען דעם, וואס האט געטראפען אונזערע ברידער, וועלכע זענען דאך א לעבעדיגער טייל פון אונזער גוף, בשר מבשרנו.

עס ליגט אהן שום ספק א גרויסער חוב אויף יעדען יודען און בעזונדערס אויף אונזערע מנהגים זיי זאלען זעהן ווי ווייט מעגליך צו פערבעסערן דעם גורל פון אונזערע גלויבענסגענאסען אין רוסלאנד טאקי צוליב דעם האט דער אויבערשטער בעגייסטערט מיט די בעסטע כוחות אונזער פערמהערציגען, הויכגעשעצטען און מיוחסדיגען הער יוסף עפענדי נבון, וועלכער מאכט אלע אנשטרענגונגען לטובת אונזערע ברידער. עס האט זיך איהם דערביי איינגעגעבען צו דערלאנגען זיין מאיעסטעט דעם סולטאן א ביטע וועגען א גינסטיגער בעציהונג צו די אומגליקליכע, כדי זיי זאלען קענען אריינקומען אין לאנד. זיין עקסעלענץ הער יוסף נבון עפענדי האט ניט אויפגעהערט זיך משתדל צו זיין פאר זיין מאיעסטעט דעם סולטאן וועגען א גינסטיגען ענטפער אויף דער ביטע. דעם ערפאלג פון דער השתדלות האט ער געהאלטען פאר אזוי ווי כטיג, אז צום סוף האט ער מיך אויך געבעטען איהם בייהילפיג צו זיין איך פון מיין זייט האב ערפילט מיין חוב, אויפטרעטענדיג צוזאמען מיט איהם ביי אונזער רעגירונג.

אבער וויל זיין עקסעלענץ דערפיהרען דעם ענין ביז צום סוף, און דעריבער האט ער בעשלאסען צו ווענדען זיך פערזענליך צו אונזערע איינפלוס-רייכע, בארמהערציגע און פילאנטראפישע גלויבענסגענאסען אין אייראפא, אויפקלערען זיי די לאגע מיט דעם כח פון זיין חכמה און רעדנער-טאלענט און בעטען ביי זיי שטיצע. איך האב דעם פיפען גלויבען, אז גאט וועט איהם העלפען אין זיין של חות צוליב דעם כבוד פון זיין נאמען און אז א בעטעהונג וועט ארויסגעגעבען ווערען דורך זיין מאיעסטעט וואס וועט זיין לטובת דעם פאלק ישראל.

ביי אזא לאגע האב איך, וויסענדיג אייער ריינע נשמה און אייער טיפע ליבע צו אונזער פאלק, געשטיצט איהם אין זיין בעשלוס און האב זיך ערלויבט צו ווענדען זיך צו אייך מיט'ן גרעסטען דרך-ארץ. איהר זאלט זעהן העלפען איהם אין דער פערווירקליכונג פון דעם שרעקליכען אומגליק, וואס האט געטראפען אונזערע ברידער זאל אייך דער אויבערשטער בענטשען פאר די דאזיגע מעשים טובים און אייך שטענדיג ביי הלטיג זיין מיט זיינע ברכות. זאל אייער גרויסקייט וואקסען פון טאג צו טאג.

מיט טיפער אכטונג לויט אייער הויכען ראנג פון דער רעגירונג בעשטימטער אויבעררעבינער פון טערקיי משה הלוי".

* * *

„ירושלים, ד' לחודש שבט ה' תרל"ד (4 יאנואר 1874).

זעהר געשעצטער הער יוסף נבון, אין ירושלים, איך בין נאך וועניגער פון אייך וועניגער פון אייך אימשטאנד אויסצודריקען מיין פולקאמע צופרידענהייט צוזעהענדיג, ווי איהר פיהרט אן מיט אינטערעס און א בערגענענהייט, טאקי בלב ונפש מיט די אנגעלעגענהייטען פון אונזערע גלויבענסגענאסען און פון דער געזעלשאפט „עזרת נדרים" וואס איז געגרינדעט געווארען א דאנק אייערע איינענטימליכע פעהיגקייטען און פערזענליכער אונפעראינטערעסירטקייט. דאנקבארקייט פרעהט מיך זעהר דער ערפאלג, וועלכען איהר דערגרייכט אין אלע אייערע השתדלות'ן פאר די ענינים, וואס זענען אייך אנפערטרויט געווארען א דאנק אייער חכמה און דער אכטונג, מיט וועלכער בעציהען זיך צו אייך סיי די ארטיגע מאכט און דער דיפלאמאטישער קארפוס, סיי די פערשידענע רעליגיעזע קהלות אין לאנד. אלס אויסדרוק פון זיין גרויסער צופרידענהייט שיק איך אייך מיין פאטערליכע, גאנץ בעזונדערע ברכה און בעט גאט פאר אייער גליק און וואוילשטאנד איהר זאלט מאריך ימים-זיין נאכדעם ווי איהר האט אזוי בעוויזען צו פערווענדען אייערע כחות לטובת אייערע גוטע גלו בעגאסענאסען. איך בעט אייך צו גלויבען אין דער איבערגעגעבענהייט פון אייער אבער-ראבינער פון ירושלים
געחתמ'עט רפאל מאיר פאניסעל".

*

ווי דער לעזער זעהט איז דאס א שטיק יודיש לעבען, אויסגעשניטען פון דער נייער יודישער געשיכטע, א בעזונדער ווינקעל אין דער יודישער וועלט

בעערדט א בערימטען יודישען פראפעסאר.

מאסקווע, (יט"א) גאטענדיג אין אכט די אויסשליסליך-פראלעטארע און העכסט-נוציגע וויסענשאפטליכע און געזעלשאפטליכע טעטיגקייט פון דעם פראפעסאר פון מאסקווער מלוכה-אוניווערזיטעט לעוו מינאר האט דער קאמיסארען-ראט פון דער סאוויעטישער צענטראלער רעפובליק בעשלאסען צו געבען איהם דעם טיטעל „פערדינסט-פולער וויסענשאפטס-טוער". פראפ. מינאר רעכענט זיך פאר איינעם פון די גרעסטע נערווען-ספעציאליסטען אין אייראפא. ער איז געווען איינער פון די פראפעסארען, וואס האבען קורירט לענינ'ען אין דער צייט פון זיין לאנגער קראנקהייט. פראפ. מינאר איז א זוהן פון דעם געוו. מאסקווער רב-הכולל און א ברודער פון דעם אנטיוואוסטען סאציאליסט-רעוואלוציאנער אסיפ מינאר.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-82
ספעציאליסט פאר הויט, וענערישע און פאנצער-שלעכטע קראנקהייטען. פאר
מיט סאלווארסאן-רענטגען-ליכט (הער-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

Dr. med. H. NADEL
17 פיעטריקאווער 17
ספעצ. פון אנגערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נעהמט-אן פון 4 – 6 אין אווענד

Dr PRYBULSKI
זאוואדזקא 1, טעלעפאן 25-38
צוריקגעקעהרט.
וענערישע און הויט - מויל - קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (הער-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אווענד
דאמען: פון 4—5 נאכם.
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר דאמען.

די מאסקווער ארטיסטן פון „הבימה"
האבען אויך אנערקענט אז די שענסטע פאטאגראפיעס. פארטרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם – ערשטקלאסיגען פאטאגראפישען אטעליער –
„PARISIENE"
69 ברזשעזשינער 69
צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 1.

נײער פאָלקסבלאַט
24 אויגוסט 1927.

דאס לאָדזער לעבען

נײער פאָלקסבלאַט
24 אויגוסט 1927.

24
מיטוואָך
כו
אב תרפ"ז

אויגוסט
זון-אויפגאַנג 4.28
זון-אונטערגאַנג 6.49
לענג פון טאָג 13, 12

„טאָז".

פרישע 200 קינדער אויף זו־מער · קאָלאָניע.

— היינט קומט צוריק פון „קושי־זשובקע" די דריטע פאַרטיע פון 200 קינדער, וועלכע די געזעלשאַפט „טאָז" האָט אַרויסגעשיקט אויף דער זומער־קאָלאָניע. די קינדער האָבן זיך זעהר גוט ערהאָלט און האָבן דורכשניטליך צוגענומען צו 2 קילאָ יעדעס. עטליכע האָבן אַפילו צוגענומען צו 5 קילאָ.

פרייטאָג פאָהרט אַרויס די פירטע פאַרטיע קינדער אויף דער קאָלאָניע. די פירטע פאַרטיע בעשטעהט אויך פון 200 קינדער.

קינדער

אויף די זומער־האַלב־קאָלאָניעס וועלען היינט וויזען „קונצען".

(ט) היינט, אַרום 2 נ. מ. וועט אין פּאַרק פון 3. מאַי פאָרקומען אַ פייער־ליכער אַקט פון די קינדער, וועלכע געפינען זיך אויף די זומער־האַלב קאָ־לאָניעס. עס וועלען זיך בעטייליגען 2500 קינדער.

די קינדער וועלען מאַכען גימנאַסטי־שע איבונגען. זינגען, טאַנצען א.ד.גל.

צו די מורח-יריד'ן.

(ס) די לאָדזער סוחרים־אָרגאַניזאַ־ציעס האָבן בעקומען איינלאַדונגען זיך צו בעטייליגען אין די מורח יריד'ן, וועלכע וועלען געעפענט אין לעמבערג דעם 4. סעפטעמבער, ה. י.

דער הויפט ראַט פון די פּויליש סוחרים פעראיינען האָט בעשלאָסען אין דעם אויבענדערמאָנטען טערמין אָפּצו־האַלטען דעם לאַנד־צוזאַמענפאָהר אין לעמבערג.

פערשידענעס.

(מ) שבת דעם 27. ה. ח. וועלען די ביוראָ'ס פון דעם אַמט פאַר געזעל־שאַפטליכער אונטערשטיצונג ביים מאַגיסטראַט פון מאָניושקי 10 און שיענקעוויטש־גאַס 22, איבערגעטראָגען אין אַ נייעם לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 104.

קאָאָפּעראַטיווע־באַנק ביי דער „אגודה".

(—) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זי־צונג פון דער פערוואַלטונג פון דער היגער „אגודה". ס'איז בעשלאָסען גע־וואָרען צו גרינדען ביי דער „אגודה" אַ קאָאָפּעראַטיווע באַנק. אין דער צייט־ווייליגער פערוואַלטונג זענען אויסגע־וועהלט געוואָרען: סענאַטאָר מענדעל־סאָן, נחמן שוואַרץ, יהושע בלאָשטיין און טוביה ציטרין.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט · דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: פּאַוולאָווסקי (פּיעט־ריקאָווער 307); האַמבורג (גלובנע 50); גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטש־גאַס 4); שימ־קעוויטש (קאָפּערניקאַ 26); כאַרעמזאַ (פּאָמאָרסקאַ 10); פּאַטאָש (פּלאַץ קאָ־שטשעלני 16).

Dr. med. R. Bornstein
אינערליכע און נערווען־קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ (קרוטקאַ) 9, טעל. 23.06
נעהמט אָן פון 7—8 אָוו. 888

אַ האַלבע מיליאָן זלאָטעס פאַר לאָדז

אויף צו בעשעפטיגען ארבייטסלאָזע.

(§) אונטער'ן פאָרזיץ פון וויצע-וואָ־יעוואָדע לעוויצקי איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט'ן אַנשטיל פון וויצע־פּרעזידענט וואָיצעוואָדזקי און אַ רייהע לאָוניקעס און אַרבייטער־פאַרשטעהער.

אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ האָט ז'ער וויצע־וואָיעוואָדע מיטגעטיילט, אַז איהם איז געלונגען אויסצופיהל'ן ביי דער רעגירונג אַ קאָנטינגענט האַלבען מי־ליאָן זלאָטעס אַ חודש אויף אָנצוהויבען עפענטליכע אַרבייטען.

אין דער ערשטער רייהע וועלען בע־שעפטיגט ווערען די אַרבייטסלאָזע פון לאָדזער קרייז, ווייל אין לאָדז גופא זענען פאַראַן 75 פּראָצענט אַרבייטסלאָ־זע פּרויען.

עקספּאָרט פון לאָדזער סחורות קיין אמעריקא.

(ס) אין די ערשטע טעג פון חודש סעפּטעמבער קומט קיין לאָדז דער פאָר־שטעהער פון דער פּויליש אַמעריקאַני־שער האַנדעלס־געזעלשאַפט אין ניו־יאָרק ה' לאָרד, וועלכער וועט אָנקני־פּען דירעקטע בעציהונגען מיט די לאָדזער אינדוסטריע־קרייזען, כדי צו פערגרעסערען דעם פּוילישען עקספּאָרט קיין אַמעריקאַ.

אין די לאָדזער אינדוסטריע קרייזען גרייט מען צו צום קומען פון ה' לאָרד אַ רייהע אינפאָרמאַציע · סטאַטיסטישע מאַטעריאַלען.

לאָדזער טראַמוואַיען ביז יוליאַנאָוו.

מיינונג פון דירעקטאָר פון די צופאָהר־טראַמוואַיען.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פּראָיעקט אַז די לאָדזער שטאָטישע טראַמוואַיען זאָלען קורסירען ביז אויסער דער שטאָט, ווי למשל ביז יוליאַנאָוו, זגיערזש א. ד. גל. האָט דער דירעקטאָר פון די צופאָהר־טראַמוואַיען ערקלערט פאָלגענדעס:

אמת, אַז דער ענין איז אינ'ם איצ־טיגען מאָמענט אַקטועל אין אונז, ד. ה. אין דער דירעקציע פון די צו־פאָהר־טראַמוואַיען. מיר האָבן גאָר־נישט דאַגעגען, אַז די לאָדזער שטאָ־טישע טראַמוואַיען זאָלען קורסירען אויף אונזערע ליניעס ביז יוליאַנאָוו און אַנדערע ערטער. אָבער מיר ווי־לען דערביי זעהר אַ סך היזק־האָבען, ווייל קיינער וועט ביז די דערמאָנטע ערטער נישט וועלען פאָהרען אויף אונזערע טראַמוואַיען.

מיר פערלאַנגען דעריבער — זאָגט דיר. נעוליטש — אַז פאַר פאָהרען ווייטער ווי ביז'ן באַלוטער פּלאַץ, זאָל די שטאָטישע טראַמוואַי־דירעקציע נעהמען אַ צוגאָב־אָפּצאָהל. פון דעם, זאָל די טראַמוואַי־דירעקציע געבען דער צו־פאָהר־טראַמוואַיען אַ יעהרליכען אָפּ־צאָהל.

לאָמיר האָפען, אַז די פראַגע וועט איינגיכען ערלעדיגט ווערען.

אפּכאַפּונגען פון דער בריליאַנטען־אַפערע

עס פעהלען בריליאַנטען פאַר 5.000 דאָלאַר.

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַנט־דעקטער בריליאַנטען־אַפערע אין לאָדז, ווייזט זיך אַרויס, אַז נישט אַלע ברי־ליאַנטען זענען אין לאָדז געפונען גע־וואָרען. עס האָבן געפעהלט עטליכע בריליאַנטען, וועלכע רייכשוק האָט, אָנגעבליך, ערגעץ וואו פערקויפט.

רייכשוק גופא גיט נישט וועגען די בריליאַנטען קיין שום ערקלערונגען.

ווי מיר ווערען איצט געוואויר, איז דער פּאָליציי נישט אָנגעקומען אַזוי לייכט געוואויר צו ווערען וואו די ברי־ליאַנטען געפינען זיך. פריהער האָט רייכשוק געזאָגט, אַז די בריליאַנטען האָט ער בעהאַלטען אין ווילנא ביי זיינע קרובים. אָבער אין ווילנא האָט מען אַנשטאָט די בריליאַנטען געפונען אַ שליסעל צו אַ קאַסעטקע און אַ קוויט, אויסגעשטעלט דורך דער לאָדזער האַנ־דעלס באַנק, וועלכע ערלויבט רייכשוק'ן אַרייצוקומען אין דעם צימער, וואו ס'געפינען זיך די אוצרות. אַזוי אַרום איז די גאַנצע אויפמערקזאַמקייט אי־בערגעטראָגען געוואָרען קיין לאָדז.

איצט זוכט די פּאָליציי די בריליאַנ־טען, וועלכע פעהלען נאָך, אין דער ווערט פון אַנ'ערך 5000 דאָלאַר. מ'רעכנט, אַז זיי זענען פערקויפט געוואָ־רען אין בידגאָשטש.

----

3 מאָל פערוואונדעט אַ מיידעל אויף'ן צמענטאַוש.

(ז) מיט אַ צייט צוריק האָבן 3 אויסוואורפען: וולאַדיסלאַוו ווילטשעק, פעליקס אירושעק און סטאַניסלאַוו שלאָס, (אַלע אין עלטער פון 25 ביז 30 יאָהר), פערגוואַלטיגט אַ געוויסע גענאָוועפע בושאַ זאַוויסקאַ אין אויפ'ן קאטוליכען צמענ־טאַרש אין פאַביאַניץ זי אויף אַ ח'ה'שען אופן נאָכאַנאַנד פערוואונדעט.

נעכטען איז דער פּראָצעס געגען די אויסוואורפען בעטראַכט געוואָרען דורכ'ן לאָדזער קרייז · געריכט ביי פערמאַכטע טירען.

— דאָס געריכט האָט פערמשפט ווילטשעק'ן און שלאָס'ן צו 3 יאָהר טורמע און אירושעק'ן — אויף אַנדערהאַלבען יאָהר טורמע. אַלע פערלירען אויך די רעכט.

דימיסיע פון פאַביאַניצער שטאָט־פּרעזידענט

צוליב די מיסברויכען פון לאַווניק פלוסקאָווסקי.

(—) עהרנעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון פאַביאַניצער שטאָט־ראַט. ס'איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען די מיסברויכען פון לאַוניק פלוסקאָווסקי. דער שטאָט־פּרעזידענט יאַנקאָווסקי האָט רעפערירט די פראַגע און פעסטגעשטעלט, אַז די מיסברויכען דערגרייכען מאַקסימום 17 פּויזענד זלאָ־טעס. דער פּרעזידענט האָט ווייטער דערצעהלט, אַז בעת ער האָט געמאָל־דען דעם לאַוניק פלוסקאָווסקי וועגען די ענטדעקטע מיסברויכען, האָט דער לעצטער בעדרוהט בעזעהן זעלבסטמאָרד.

צום סוף פון דער זיצונג האָט דער שטאָט־ראַט מיט די שטימען פון פ.פ.ס. נ.פ.ר. און אונאָפּהענגיגע סאָציאַליסטע אויסגעדריקט אומצוטרוי דעם שטאָט־פּרעזידענט. דער פּרעזידענט האָט זיך באַלד אָנגעגעבען אין דימיסיע.

פעסטגעשטעלט דעם נאָמען פון דער זעלבסט־מערדערין פון „האָטעל־פּאָלסקי".

(—) דער אויספאָרשונגס · מאַכט איז נאָך 4 טאָג אַרבייט געלונגען פעסטצו־שטעלען דעם נאָמען פון דער זעלבסט־מערדערין, וועלכע האָט זיך פריי־טאָגנאַכטס, אין 2-טען שטאָק פון האָטעל פּאָלסקי אויף פּיעטריקאָווער 3. די זעלבסטמערדערין איז די 22-יעה־ריגע מאַריאַ באַוער פון פאַביאַניץ, רעי־מאָנטאַ 5.

ווי מ'גיט איבער איז די זעלבסט־מערדערין געווען אַ „געליבטע" פון אַ רייהע פאַבריקאַנטען און פלעגט אָפט פאָהרען קיין וואַרשאַ „צולעבען".

דער ווינאַניע־טיכער־שטרייק האַלט זיך ביים ענדיגען.

אַ גרויסע צאָהל פאַבריקאַנטען האָבען שוין אונטערגעשרי־בען די פאָדערונגען.

נעכטען איז אין לוין-וועבער מייסטער־פעראיין פאָרגעקומען אַ גרויסע פער־זאַמלונג פון די שטרייקענדע לוין-ווע־בער. פון בעריכט פון שטרייק איז צו זעהן, דאָס אַ גרויסע צאָהל פאַברי־קאַנטען האָבען שוין אונטערגעשריבען די גרויסגעשטעלטע פאָדערונגען און די לוין-וועבער ביי די דערמאָנטע פיר־מען זענען שוין צוגעטרעטען צו דער אַרבייט. די רעשט שטרייקענדע האָבען בעשלאָסען ווייטער צו שטרייקען.

צו די יודישע עלטערן.

די פערוואַלטונג פון גימנאַזיום (מיט די רעכט פון רעגירונגס גימנאַזיעס) פון ה' שאַקין האָט זיך געשטעלט די אויפגאַבע צו ערמעגליכען די ווייניג בעמיטעלטע עלטערן צו געבען זייערע קינדער די גייסטיגע בילדונג אין דעם גימנאַזיום. דעריבער וועט דער שכר למוד זיין בעדייטענד ביליגער פאַר אַלע שיכטען פון די יודישע געזעלשאַפט. אונבעמי־טעלטע אָבער פעהיגע שילער האָבען די מעגליכקייט צו בעקומען דאָ די גע־העריגע בילדונג ביי די לייכטעסטע הנחות אין אָבצאָהלען דעם שכר למוד.

די קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום (פּעטרי־קאָווער 18) ערטיילט אינפאָרמאַציעס טעגליך (אויסער שבת) פון 10 ביז 1 און פון 5 ביז 7 נאָכמיטאָג.

שווים־געיעגען

אין רודא־פּאַביאַניץ.

זונטאָג זענען אין רודא פּאַביאַניץ אויפ'ן סטאַוו פאָרגעקומען שווים און רודער געיעגען פון פּראָפעסיאָנעלע שווימער און פון די שילער פון דער ים- און טייך־ליגע אונטער דער לייטונג פון קאַפּיטאַן מ. שיינבערג.

ס'זענען איינגעאָרדנעט געוואָרען גע־יעגען אויף 100 מעטער, 200 מעטער, 100 מעטער אויפ'ן רוקען, 400 מעטער (קלאַסישער סטיל) און 1 $^{1}/_{2}$ קילאָמעטערן אַ חוץ דעם-100 מעטער פאַר פרויען און 100 מעטער פאַר יוגענדליכע אין שפּרינגען און טיקען זיך אין וואַסער.

ס'האָבן זיך אויסגעצייכענט און בע־קומען פּרייזען: אין ערשטען געיעג — הערמאַן גרובע (אַ יוד); 2. געיעג — וואַצלאַוו קאָשעיאָרסקי; 3. געיעג יאַן פּלאַצעק; 4.—מיקאַלאַי קרויזע; 5.— הוגאָ שערעט; 6.—רודאָלף שערקע.

פון די פרויען—גרעטע מאַיער; פאַר שפּרינגען—גאַוורישקי, מאַרטינקאַ און ליגנער; פאַר טיקען זיך—בראַש, האַליקע, טאָיער.

פון דער אינסטרוקטאָרען אָפּטיילונג האָבן זיך אויסגעצייכענט פּלאַצעק גראַש, שעפּער.

אין די געיעגען האָבן זיך בעטיי־ליגט 50 פּערזאָן.

צום סוף האָט דאָס זשורי אויסגע־דריקט אָנערקענונג און אַ דאַנק דעם לייטער פון דעם ים ליגע קאַפּיטאַן. שיינבערג פאַר זיינע לייסטונגען.

אַ קליין סיראָטעלע...

די ביאַליסטאָקער שוהל אָהן אַ חזן — לאָדז האָט אויסגעכאַפּט.

אין ביאַליסטאָקער „דאָס נייע לע־בען" ווערט דערצעהלט: ווי בעקאַנט, האָט אין דער היגער גרויסער שוהל דאָס לעצטע יאָהר געדאַוונט ה' פאָד־ראַבינעק, וועלכער איז פאַקטיש קיינ־מאָל קיין חזן נישט געווען, נאָר צוליב זיין גרויסען שהנעם העלדען טענאָר האָט איהם די שוהל־פערוואַלטונג אויס־געכאַפּט, רעכענענדיג אויסהאָדעווען אַן אייגענעם חזן.

איז אָבער צווישען דער פערוואַלטונג און ה' פּאָדראַבינעק די כעלאָמען ווי אַ שוואַרצע קאַץ און ס'האָט זיך די גאַנצע צייט עפּעס נישט געהעקעלט. אַפּטמאָל האָט דער חזן נישט געדאַוונט, איינער צום צווייטען האָט געהאַט כדי תביעות. מיר ווייסען נישט וועלכער צד ס'איז געווען דער גערעכטער. דער עיקר אָבער איז, אַז אין שהנעם פריה־מאָרגען האָט ה' פּאָדראַבינעק נאָכגע־טון סיראָטען און געמאַכט ויברח.

אמת נישט קיין אַמעריקאַ, דעראויף סטאַיען אַ הם נאָך נישט די כוחות, אָבער אַ נעלם איז ער געוואָרען און נעוואָהר געוואָרען איז מען שפּעטער, אַז ער געפינט זיך אין לאָדז. דאָרט האָט ער געגעבען אַ פּראָבע פאַר די גבאים פון דער ווילקער שוהל און ער האָט אַזוי אויסגענומען, אַז מ'האָט איהם גלייך אויפגענומען אין דער דערמאָנ־טער שוהל. אַפילו אָהן אַ פריהערדיגער תפילה פאַר די מתפללים; מ'האָט תכף אויך אַרויסגענומען ביי איהם אַ כתב, אין וועלכען מ'האָט איהם גאַראַנטירט אַ שיינע גאַזשע, און אויך געגעבען אַ פּאָר הונדערט דאָלאַר אַנ'דראָף. ווי מ'גיט אונז איבער האָבען די לאָדזער גבאים זיך אויך פערזיכערט, אַז ה' פּאָדראַבינעק זאָל זיי נישט קענען מאַ־כען קיין סיורפּריזען.

אַזוי צי אַזוי, נאָר די ביאַליסטאָקער שוהל איז איצט סאַמע ערב ימים נוראים פערבליבען דערווייל אָהן אַ חזן.

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony
Powietrznej Państwa.

אנהויב פון דער וואהל-קאמפאניע אין לאדז.

דער אנהויב:

…ס'איז שוין בּעשטימט דער טער-
…פון די נייע וואַהלען צום לאָדזער
…ראַט. ס'קומט אָן דער יום הדין
…די געוועזענע שליחי צבור, ווען
…גמאַכט ווערן אַן אָפּשאַצונג
…דער אָפּגעטרעטענער אַרבּייט און אויס-
…ווערן די ליניען פון דער
…קומענדיגער טעטיגקייט; ס'דאַרף
…געשטעלט ווערן ווער און ווי
…ס'האָט אויסגעפיהרט זייגע הבטחות
…די וועהלער.

…איז נאָך נישט בּעוואוסט אויב
…שטאָט-ראָט וועט זיך נאָך ווייטער
…פענקומען, צי ער האָט שוין פער-
…זיינע טעג. א טייל ראַטמענער
…אויסטייטשן, אַז אַזוי ווי דער
…ראַט איז נישט פונאַנדערגעלאָזט,
…ער פיהרען זיין נאָרמאַלע אַר-
…, ביז ס'וועט געוועהלט און בּעשטע-
…ווערן אַ נייער, וועלכער
…איבּערנעהמען זיין אַרבּייט. אַנדע-
…ווידער בּעהויפּטען, אַז מיט'ן מאָ-
…ס'וועט בּעשטימט נייע וואַהלען,
…דער שטאָט ראַט איבּעררייסען
…טעטיגקייט און די אַרבּייט דאַרף
…ווערן דורך דעם אויספיה-
…אָרגאַן, דורכ'ן מאַגיסטראַט, בּיז
…זיך צוזאַמענקומען דער ניי-
…וועהלטער שטאָט-ראָט.

…מיר הערען זאָל דער מאַגיסטראַט
…זיין צו דער ערשטער קאָנ-
…און האָט אפילו בּדעה נאָך
…פיהרען דעם בּודזשעט אויף
…צייט אויף דעם וועט זיין גע-
… ווייל אויב די וואַהלען וועלען
…קומען דעם 9. אָקטאָבּער, וועט

נאָך דויערן אַ צייט, בּיז זיי וועלען בּעשטעטיגט ווערען, און דערווייל פונקציאָנירט נאָך אַלץ דער אַלטער שטאָט-ראָט און פיהרט זיין אַרבּייט.

מ'דאַרף צוגעבּען, אַז די דאָזיגע אַרבּייט, בּפרט בּנוגע דעם בּודזשעט, וועט אין אַזא פאַל נישט פיל ווערט בּעווען, ווייל פאַר די נייע וואַהלען, וועט יעדע גרופּירונג בּעוואַלט וויזען, וואָס זי האָט אויפגעטון, וועט געוואָלט פאַר זיך זיכערן דעם ערפאָלג בּעת די פאָרשטעהענדע וואַהלען. ס'וועט זיך געשאַפען אַן אַטמאָספער פון דע-מאַגאָגישע „ווישטיגעס" און נישט פון פּראָדוקטיווער אַרבּייט. ווי אַזוי עס וועלען אויסזעהן די רעזולטאַטען פון אַזא אַרבּייט, איז זיך נישט שווער פאָרצושטעלען.

ווי געוועהנליך וועלען אויך דאָס מאָל די מעהר רירעוודיגע עלעמענטען — די לינקע גרופּירונגען, סיי בּיי די יודען און סיי בּיי די נישט-יודען, בּיי די דאָזיגע עלעמענטען איז אַלע מאָל שטאַרקער ענטוויקעלט דער געזעל-שאַפטליכער חוש.

בּיז איצט ווי מיר הערען האָבּען זיך בּעגרינדעט וואַהל-קאָמיטעטען פון פּ.פּ.ס. דייטשע אַרבּייטס-פּאַרטיי, כ.ד., און בּיי די יודען — פון „בּונד" און לינקע „פּועלי-ציון". די בּירגערליכע יודישע גרופּירונגען—שווייגען דערווייל. זייערע פיהרער זענען נאָך נישט געקומען פון די קור-ערטער און זומער-וואוינונגען, וואַרט מען דערווייל.

פּראַגע נישט בּעטראַכט, דערפאַר קען איך אייך זאָגען נאָר די שטימונגען. ס'איז קלאָר פאַר אַלעמען, אַז די יודען און אַלגעמיין דאַרפען לויט זייער צאָהל אין שטאָט האָבּען אַ גרעסערע פאָר-טרעטערשאַפט אין שטאָט-ראַט, ווי ביז יעצט. און טאַקע דערפאַר מיין איך, אַז מ'וועט נישט דאַרפען שאַפען קיין אַלגעמיינעם בּלאָק, נאָר העכסטענס גרופּירונגען. דער אַלגעמיינער בּלאָק אין וואַרשא האָט אונז בּעוויזען, אַז ער דערגרייכט די פערקעהרטע רעזול-טאַטען. ערשטענס איז די בּאַטייליגונג אין די וואַהלען אַ קלענערע, מ' ווייסט נישט אויף די מענדאַטען, וואָס עס די פּאַרטייען אָרגאַניזאַציע וועלען געהאַט צו געווינען און צו בּעוועגען איהרע מיטגלידער. אויבּ ווען די גרופּען געהען בּעזונדער, קען מען אויך גענויער בּעצייכענען די אייגענע פּלאַטפאָרם צו די וואַהלען און אַ בּרייטערע אַגיטאַציע פיהרען. פון די בּלאָקען ווילען בּאַניצען די קליינע אונ-

בעדייטענדע „גרופּירונגען", וואָס האָבּען אַ מאָל שייכות מיט אָדער אַמביציע העגשען, אַלא „זשילאַפּק" און „שטיק נאָלד" אין וואַרשא. ס'קענען זיך אַרויס-רייסען ווי אין וואַרשא די פּועלי-אגודת-ישראל, אָדער עפּעס אַ ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציע. אין לאָדז בּפרט וועט די „אַגודה" פאַרלאַנגען פאַר זיך אַזאַ גרויסע צאָהל מאַנדאַטען, וואָס קיינער וועט איהר נישט נאָכגעבּען. דערפאַר האַלט איך, אַז ס'וועלען געשאַפען ווערען וואַהל-שיינליך פּילוויזע קלובּען צ. ב. ווירטשאַפטליכע פאַראייניגונג פון סוחרים, האַנדווערקער און קליינהענד-לער. אין דער צווייטער זייט — ציוניס-טען „מזרח", „התאחדות" א. אז. וו. כ'רעכן, אַז אַזוי ווי אויף אַ מאַנדאַט וועט מען דאַרפען האָבּען 2200 — 2800 שטימען. וועלען מיר קענען אַדורכפיה-רען 2 און בּיי גינסטיגע בּאַדינגונגען — 3 ראַטמענער.

איינציגע ראַטמענער אין שטאָט-ראַט וועלען האָבּען צו פאַרטיידיגען אונזערע ווירטשאַפטליכע און אַקאָנאָמישע אינ-טערעסען, אין די אַלגעמיינע יודישע פראַגען וועלען זיי בּאַמירען גלייך מיט די נאַציאָנאַלע רעפּרעזענטאַנטען פון דער יודישער בּעפעלקערונג.

אינטערוויוען.

…ווי אויפצוקלערען די פּערספּעקטי-
…און אָפּשאַצען די פאָרשטעהענדע
…וואַהל-קאַמפּאַניע בּפרט אויף דער יודי-
…גאַס האָבּען מיר זיך געווענדעט
…רייהע פיהרער פון די יודישע פּאַ-
…טישע פּאַרטייען און ווירטשאַפטליכע
…אָרגאַניזאַציעס. זייערע אויספיהרונגען
…וועלען מיר דאָ איבּערגעבּען פאַר אונ-
…זערע לעזער:

דעפּ. משה העלמאַן.

…פון איצטיגען שטאָט-ראַט האָבּען די
…יודען נישט געשפּילט די ראָלע, וואָס
…זיי געקומען לויט זייער צאָהל
…בּעדייטונג אין'ם לעבּען פון לאָדז.
…די וואַהלען זענען דאַן די יודען
…געגאַנגען צושפּליטערט און אין'ם שטאָט-
…ראַט נישט פאָרשטאַנען דעם
…אינטערעס, וואָס ס'איז זיי געקומען.
…די ראַטמענער פון די לינקע
…פּאַרטייען, וועלכע האָבּען פריי געאַר-
…בייט און אַזוי סגעפיהרט זייערע פּלים
…

…אויב די יודען האָבּען אַדורכגעפיהרט
…לאָגיק דעם ה' יאַקעל און ד"ר
…נעלגאַס אַלס וויצע-פּרעזידענטער פון
…שטאָט-ראַט, איז עס געווען מעהר אַלס
…פּאָליטיק פון פּרעסטיזש און פּערזענ-
…ליכען איינפלוס בּיי אַ צושטימונג פון
…רעכטע. זיין אַגיטאַציע, אויף צופע-
…ליקייטען איז אָבּער אַ ריזיקאַלישער
…עקספּערימענט און ענטשפּרעכט נישט
…דעם שטאַנד פון דער יודישער פאַר-
…טרעטונג. אין שטאָט-ראַט גופא איז
…די אַרבּייט געווען נישט קיין אָרגאַני-
…זירטע, ס'בּלייבען אפילו נישט פאַר-
…בּליבּן קיין זיכערונגען פון די פּראַקטיקעס
…דיריגענטער פּלעגט יעדער ראַטמאַן
…פאָרטרעטען און נעמען פון דער
…אַקציע אויף אייגענע אַחריות.
— ווי אַזוי וועט די יודישע בּעפעל-
…קערונג געהן צו די וואַהלען?
— דאָ קומען אין בּעטראַכט אַ רייהע
…קאָמבּינאַציעס. בּיי די ציוניסטען הער-
…שן 3 קאָנצעפּציעס: גרינבּוים'ס, אַז
…ציוניסטען זאָלען געהן זעלבּסטשטענ-

דיג אין, אַז ס'זאָל געשאַפען ווערען אַן אַלגעמיינער בּלאָק. נאָך די וואַרשא-ווער וואַהלען האָט די לעצטע קאָנצעפּ-ציע פיל געוואונען, ווייל זיי האָבּען נישט קיין פּערפעקטען צו אָפּמאַכען מיט דער „אַגודה". פון דער צווייטער זייט וואָלט אַזאַ בּלאָק געצוואונגען די דעמאָקראַ-טישע עלעמענטען צוגעהן אַליין, דאַנעבען וועט אַלץ שטאַרקער די שטימונג פאַר אַן אַלגעמיין-ציוניסטישער ליסטע. אויב ס'זאָל צו דעם נישט קומען, וואָלט זיך געקענט שאַפען אַ סיטואַציע, אַז די „מזרח" זאָלען שאַפען אַ בּלאָק מיט די „אַגודאַ-יסראַעליסטען".

אויך ווייל ס'זאָלען אַרויסגעריקט ווערען אין פאָדערגרונד ווירטשאַפטלי-כע פראַגען, וואָלט מען געקענט זעהן צוזאַמען מיט די סוחרים-פאַראיינען און אינדוסטריעלער. צו דעם בּלאָק דאַרפען צוגעצויגען ווערען אויך די הויזבּעזי-צער. בּנוגע זיי דאַרף נישט ווידער-האָלט ווערען דער וואַרשאָווער פּעות, זיי דאַרפען געהן אין'ם בּלאָק און בּעקומען רעכט פריי צו שטימען אין זייערע פראַגען, העכסטענס קען מען בּיי זעהר וויכטיגע פראַגען פאַרלאַנגען, אַז זיי זאָלען זיך אָפּהאַלטען פון שטי-מען. בּיי אַלצוזאַמען די נאַציאָנאַלע מאָמענטען וואָלט נויטיג געווען צו שאַ-פען אַן אַלגעמיין ציוניסטישען בּלאָק אין וועלכען סוואָלטען געקענט אַריין אויך די פאָלקיסטען פון פּראַג. דובּ-נאָוו'ס אָריענטאַציע. פון דעם אַלעם איז צו זעהען, אַז ס'וועט צו קיין אַל-געמיינער ליסטע נישט קומען און עס וועט זיין אַ צושפּליטערונג פון די יו-דישע שטימען, וואָס וועט אָפּשוואַכען די יודישע פאָרטרעטונג.

לאָדז וואָלט בּעדאַרפט געבּען אַנ'ערך אַ דריטעל יודישע ראַטמענער, האָבּען וועניגסטענס 3 יודישע לאָווניקעס און אַרויסרוקען די פראַגע פון אַ יודישען וויצע-פּרעזידענט.

ראזאר האפמאן.

(האַנדווערקער).

בּיי אונז האָט מען נאָך אָפיציעל די

אלטער שטאט-ראט איז נאך נישט פונאנדערגעלאזט,

הגם עס איז שוין בעשטימט דער טערמין פון נייע וואהלען.

(אָפיציעלער קאָמוניקאַט פון דער וואָיעוואָדזטווע).

אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאַרשידע-נע נישט גענויע ידיעות אין דער פּרעסע וועגען די נייע וואַהלען צום לאָדזער שטאָט ראַט, האָט די וואָיעוואָדזטווע אַרויסגעלאָזט אַן אָפיציעלען קאָמוניקאַט אין וועלכען עס ווערט געזאָגט:

1) אויפ'ן גרונד פון אַרטיקעל 4 פון וואַהל רעגולאַמען צו די שטאָט-ראַטע פון 25. יולי 1927, („מאָניטאָר פּאָלסקי" נומער 119 פּאָזיציע 303) האָט די וואָ-יעוואָדזשאַפט אין אַ רעסקריפּט פון 19. אויגוסט ה. י. אונטער'ן נומער 2574 פאַראָרדנעט אַדורכצופיהרען נייע וואַהלען צום לאָדזער שטאָט-ראַט, צוליב דעם. וואָס די קאַדענץ פון שטאָט-ראַט איז שוין אָפּגעלאָפען (§ 7 פון דעקרעט פון 13. דעצעמבּער 1918.); 2) די פאַראָרדנונג וועגען אַדורכפיהרען נייע וואַהלען דאַרף נישט אידענטיפיצירט ווערען מיט'ן פונאַנדערלאָזען דעם שטאָט-ראַט און 3) גלייכצייטיג מיט'ן צושיקען צום מאַגיסטראַט די דאָזיגע פאַראָרדנונג, האָט די וואָיעוואָדזשאַפט אויפ'ן גרונד פון אַרט. 6 פון רעגו-לאַמין זיך געווענדעט צום פּרעזידענט פון קרייז-געריכט וועגען בּעשטימען אַ וואַהל-קאָמיסאַר, וואָס זאָל אָנפיהרען מיט דער גאַנצער וואַהל-אַקציע.

* * *

(?) די לאָדזער וואָיעוואָדזטווע האָט אַלס איהרע פאָרטרעטער אין דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע בּעשטימט דעם סטאַראָסטע ה' רושצוטסקי, דעם לייטער פון אַדמיניסטראַציע-אָפּטיילונג בּיי דער וואָיעוואָדזטווע ה' דיכראַלצוויטש און דעם לייטער פון דער אַגראַר-אָפּטיילונג ה' שאָסטאַק.

אויב דער מאַגיסטראַט זאָל שוין היינט בּעשטימען זיינע 2 מיטגלידער אין דער הויפּט וואַהל-קאָמיסיע, וועט נאָך היינט אין אָוונד, אָדער מאָרגען פאָרקומען די ערשטע זיצונג פון דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע.

* * *

(ס) אין די נאָהנטסטע טעג וועט די הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע פאַרעפענטליכען אַ מעלדונג, אַז 100 בּירגער אונטערשריבענע קענען בּעקומען פּראָיעקט די דאָזיגע אונטערשריבען וועלען בּעקומען 7 זאַל-טען אַ טאָג אין דער ערשטער רייהע וועלען צוגעלאָזען ווערען די בּירגער-מייסטער, וועלכע האָבּען שעהנע האַנד-שריפטען, ווייל די וואַהל-ליסטען דאַר-פען זיין זעהר שעהן געשריבּען.

* * *

(§) אין צוזאַמענהאַנג מיט די קלאַגען וועגען צוזאַמענרופען אַ זיצונג פון אַלטען שטאָט-ראַט, האָט ראַטמאַן ראַ-פּאַלסקי ערקלערט, אַז דאָס צוזאַמענרו-פען פון אַלטען שטאָט-ראַט איז אַן אַבּסורד קיינער פון די ראַטמענער וועט נישט געדענקען קומען אויף דער דאָזיגער זיצונג. ווען זי זאָל פאָרקומען. איך פּערזענליך, זאָגט ראַטמאַן ראַפּאַל-סקי, וואָלט שוין מעהר אויף קיין זיצונג פון דעם איצטיגען שטאָט-ראַט נישט געקומען, ווייל איך האַלט זיך שוין נישט מעהר פאַר קיין ראַטמאַן.

פעראָרדנונג פון רעגירונגס-קאָמיסאַר.

(—) געלטען זענען אויף די נאָמען פון שטאָט אַרויסגעגעבּען געוואָרען פאַראָרדנונגען פון רעגירונגס קאָמיסאַר צו אַלע רושענדזשס אין הויז בּעזיצער, אַז זיי זאָלען צוגעשיקט רשימות פון די וואַהל-בּערעכטיגטע איינוואוינער אין זייערע הייזער.

די וועלט-בּעריהמטע אינדישע פאַקירקע

Terfen Laila

אויסגעצייכענט מיט די גרעסטע דיפּלאָמען פון אַלע אייראָפּעאישע מלוכות אין דער רייזע אַרום דער וועלט.

וועט זיך אויפהאַלטען אַ פּאָר טעג אין לאָדז.

מאַדאַם TERFEN LAILA

האָט דערצילט בּעת איהר בּיז-איצטיגער רייזע אוי-סערגעוועהנליכע סוקצעסען און שטעהט איצט דאָ אין לאָדז צו דער דיספּאָזיציע פון פּ. ט. פּובּליקום אין גראַפּאָלאָגיע און קונסט פון לעזען פון די האַנד (כיראָמאַנטיע) אַנאַליזען פון כאַראַקטער, זאָגט פאָרויס די צוקונפט, געגענוואַרט און פאַרגאַנגענהייט, אַזוי פון די האַנד-ליניען ווי אויך פון שריפט.

ערטיילט עצות אין הייראַטס-אַנגעלעגענהייטען א.ד.גל. נעמט אָן פון 10—1 מיטאָג און פון 3—6 נאָכמיטאָג.

לאָדז, פּיעטריקאָווער 166, 1. שטאָק.

ראַדיאָ.

הייַנטיגער פּראָגראַם:

וואַרשא.

12,00 — צייט-סיגנאַל, לופט-פּאָליציה און מעטעראָלאָגישער-קאָמוניקאַט. קאָמוני-קאַט פון „פּאַט" איבּער-פּראָגראַם.

3.00 — ווירטשאַפטליכע און מע-טערעאָלאָגישע קאָמוניקאַטען איבּער פּראָגראַם.

4.30 — קינדער-פּראָגראַם.

5.00 — אָבּענד'ן פּראָגראַם, קאָמו-ניקאַטען.

5 15 — נאָכמיטאָג-קאָנצערט.

6.35 — קאָמוניקאַט פון פּ.אַ.ט.

6.50 — פאָרלעזונג.

7.15 — פאַרשידענעס.

7 35 — פאָרלעזונג וועגען לאַנד-ווירטשאַפט.

800 — לאַנדווירטשאַפטליכער קאָמו-ניקאַט.

8.30 — אָווענט-קאָנצערט, טראַנסמי-סיע פון קראָקאָוו.

10.00 — לופט-פּאָליציה - מעטעראָלאָגי-שער קאָמוניקאַט, צייט - סיגנאַל, קאָמו-ניקאַטען פון פּ.אַ.ט, פּאָליציי-קאָמוניקאַט, איבּער פּראָגראַם.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16,

Telefon 11-24

מינערלינע- און קינדער-קראַנקהייטען

נעמט אָ פון 7—8, זונטאָג פון 5—4

17

LEKARZ-DENTYSTA

M. KARABANOW

42

כוליגאנישער לאקאמאטיוו-פיהרער אין רומעניען

האט אויסגעפיהרט אנ'אטענטאט אויף א צוג מיט יודישע פאסאזשירען.

ער איז מיט'ן צוג געפאהרען אין אזא גאלאפ, אז פיל יודישע פאסאזשירען וועלכע זענען דורך רומעניען געפאהרען פון ארץ-ישראל, זענען שווער פערוואונדעט געווארן

דער גאליציאנער לאנדסמאן אין ארץ-ישראל ה' אדאלף פעט איז איצט געקומען קיין גאליציען אין פאמיליע ענינים. אויף זיין רייזע דורך רומעניען — דערצעהלט ער — איז ער געווען א עדות פון א מורא'דיגען שפעקטאקל, וואס א רומענישער לאקאמאטיוו-פיהרער האט אויסגעפיהרט אויף א וואגאן, אין וועלכען עס זענען געזעסען רייזענדע פון ארץ ישראל, דערונטער אויך ה' פעט.

די מעשה איז געווען אזוי:

„מיר זענען געפאהרען פון ארץ ישראל 120 יודען, — דערצעהלט ה' פעט — און מיר זענען געווען פערטיילט אין צוויי וואגאנען. דעם 19-טען אויגוסט, 5 א זייגער נאכמיטאג זענען מיר אנגעקומען אויף דער רומענישער קרייך סטאציע בוזאו.

דער נאטשעלניק פון דער סטאציע האט געהייסען איין וואגאן פון די ביידע אוועקשטעלען אויף דער באהן-ליניע און האט ערקלערט, אז ביידע וואגאנען קען ער נישט לאזען פיהרען, ווייל עס זענען, אז אלע 120 פערזאנען, וואס פאהרען אין ביידע וואגאנען, זאלען פאהרען אין איין וואגאן, וואס איז נאטירליך אונמעגליך געווען.

אבער סוף-כל-סוף האט זיך דער נאטשעלניק דאך געלאזט צורעדען, אז איין וואגאן זאל געשיקט ווערען מיט דעם ערשטען שנעל-צוג און דער אנדערער מיט דעם צווייטען אפגעהענגטען שנעל-צוג.

איינער פון די לאקאמאטיוו-פיהרער האט בעקומען דעם באפעהל, דעם מיט יודען אנגעפילדערטען וואגאן אוועקצושטעלען אויף א זייטען-ליניע.

דא האט דער קריסטליכער כוליגאנישער מאשין-פיהרער געפונען די מעגליכקייט זיך נוקם צו זיין אין יודען און פאהרענדיג מיט'ן לאקאמאטיוו איז ער מיט אזא אנפאל ארויפגעפאהרען אויף דעם וואגאן, וואס איז געווען אנגעפאקט פול מיט יודען, פרויען און קליינע קינדער, אז איינער האט אנגעהויבען פאלען איבער דעם אנדערען. קינדער זענען ארונטערגעפאלען. דער גאנצער באגאזש און קאפערלעך זענען ארויפגעפאלען אויף די מענשען און קינדער און 8 פערזאנען זענען שווער פערוואונדעט געווארן.

צווישען די פערוואונדעטע געפינען זיך אויך מלכה לצווי, לאדז, זאוואדו-קא גאס 49. און דוד מנוס (קינד פון 3 יאהר) פון שעראדז.

צו די פערוואונדעטע איז באלד געקומען „ניכע הילף" פון צוויי דאקטוירים. דער ערשטער איז געווען דער סטאציע-ארצט, א רומענער, וועלכער האט אין דער ערשטער מינוט זיך אפילו נישט צוגעאיילט אויף הילף פון די פערוואונדעטע און ערשט שפעטער האט ער פאר די פערוואונדעטע געבראכט הילף. א יודישער ארצט, דר. סולי מעלצער, וועלכער איז גראד געפאהרען אין צווייטער קלאס איז באלד ארויף אויף הילף פאר די אומגליקליכע און א דאנק איהם זענען די פערוואונדעטע באלד באנדאזשירט געווארן, בעת דער רומענישער סטאציע-ארצט איז באלד נעלם געווארען איבערלאזענדיג אלע באנדאזשען און הילף-מיטל.

א שעה פאר'ן טויט קושט א יודיש מיידעל דעם צלם.

א פראווינצער יודיש מיידעל שמד'ט זיך בעת דער גסיסה אין א לעמבערגער שפיטאל.

א מערקווירדיגער פאל איז פארגעקומען אין לעמבערגער אלגעמיינעם שפיטאל. א יודיש מיידעל האט זיך א שעה פאר'ן טויט אפגעשמד'ט און איז דאן בעגראבען געווארען אויפ'ן קריסטליכען פרידהויף.

וואס האט בעוואויגען דאס יודישע מיידעל צום דאזיגען שריט? ווי מען גיט איבער האבען די צוויי שוועסטער, וואס זענען שוין נא'שמד'ט בעצוואונגען דאס קראנקע יודישע מיידעל פאר'ן טויט זיך אפצוזאגען פון דער יודישער אמונה און אנצונעהמען דעם קריסטליכען גלויבען.

די מעשה שטעלט זיך אזוי פאר:

אין דארף אוראמא ביי פאמעשיניזי וואוינט אנ'ארימע יודישע משפחה מיט'ן נאמען גליקשטיין, וועלכע האט געהאט דריי טעכטער. די עלטערע 2 טעכטער זענען נאך מיט יאהרען צוריק אוועק קיין לעמבערג, כדי דארט צו זוכען ארבייט.

אין לעמבערג זענען זיי אריינגעפאלען אין א קריסטליכער סביבה. באלד האט איינע זיך נא'שמד'ט און חתונה געהאט מיט א קריסט. א קורצע צייט שפעטער האט זיך אויך די צווייטע שוועסטער בא'שמד'ט.

זייט דאן האבען זיך די יודישע קרובים אפגעזאגט פון די צוויי משומדת'טע, וועלכע האבען איבריגענס נישט געהאט קיין שום פרעטענזיעס, אז זייער יודישע משפחה זאל זיך מיט זיי חבר'ן.

מאכט זיך א מעשה און זייער יונגסטע שוועסטער מלכה'לע ווערט שווער קראנק. דאס קראנקע מיידעל האט מען אפגעפיהרט אין לעמבערגער יודישען שפיטאל. אזוי ווי די צוויי געשמד'טע שוועסטער האבען זיך דערוואוסט, אז מלכה'לע ליגט אין לעמבערג שווער קראנק זענען זיי תכף אריבער אין אלגעמיינעם שפיטאל און האבען אנגעהויבען אלע מעגליכע מיטלען, כדי זי אויסצוקורירען. אלע שטרעבונגען פון די שוועסטער'ס און די דאקטוירים אפצוראטעווען מלכה'לען האבען נישט געבראכט קיין רעזולטאט.

און ווען די דאקטוירים האבען מלכה'לען אויפגעגעבען און האבען ערקלערט אז נאך געציילטע טעג זענען איהר איבערגעבליבען צום לעבען האבען די משומדת'טע בעשלאסען נאך פאר'ן טויט אבצושמד'ען זייער קראנקע שוועסטער.

און אזוי איז עס טאקי געווען.

ווען מלכה'לע איז שוין געלעגען אין גסיסה און קיין שום האפנונג אויף אבצוראטעווען זי פון טויט איז שוין נישט געווען האט מען געבראכט א גלח. וועלכער האט דעם גוסס'דיגען מיידעל געגעבען צו קושען דעם צלם און זי אבגעשמד'ט.

א שעה שפעטער איז מלכה'לע געשטארבען. מיט צוויי טאג צוריק האבען זיך אויף די לעמבערגער מויערען בעוויזען פלאקאטען, אין וועלכע מען האט פערבעטען פרומע קריסטען זיך צו בעטייליגען אין דער לויה פון דער נאך שווער ליידען פערשטארבענער 30 יאהריגער מאריא גליקשטיין, וועלכע וועט פון אלגעמיינעם שפיטאל געפיהרט ווערען אויפ'ן קריסטליכען ליטשאקאווער פרידהויף.

יודישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יודישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יודישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט"

באם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יודישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט איינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן און מיט אן אנדער דאטע ווערט נישט געגעבען קיין ענטפער.

גילטיג דעם 24 אויגוסט 1927.

6050. ה. ג.

איהר דארפט איינקלאגען אין דעם געריכט אין ראיאן פון וועלכען ס'וואוינט שטענדיג אדער צייטווייליג דער בעל-חוב. האנדעלט זיך אבער וועגען איינ-נע בעל חובות האט איהר דאס רעכט פריי אויסצוקלייבען דאס געריכט לויט'ן וואוינארט פון איינעם פון זיי.

6051. שארעק.

אין מאמענט, ווען איהר הויבט אן צו בעשעפטיגען אין אייער ווערקשטעל מעהר ווי 5 ארבייטער, דארפט איהר תכף רעגיסטרירען אין ארבייטסלאזען פאנד.

6052 א לעזער פון באלוט.

איהר קענט דורך דער צייט זיך בעמיהען וועגען א פלאן אויף דער שאפע ממילא וועט דאס געריכט שוין נישט פעראָרדנען זי איינצוזאגען. וואס שייך דער שטראף פאר בויען אהן א פלאן, קאנט איהר דערלאנגען אנ'אפעלאציע, אויב איהר האט זיך צו דער געריכטס פערהאנדלונגען נישט געשטעלט און דער אורטייל איז ארויסגעטראגען געווארען אין אייער אפוועזענהייט.

6053 פרוי ליפשיץ.

אייך קומט פון איבערגעבליבענעם נאך אייער פערשטארבענעם מאן פערמעגען פונקט אזא חלק ירושה ווי ס'פאלט אויס אויף יעדען קינד. איהר געפינט זיך נאר אין א פריוויליגירטען צושטאנד לגבי די איבעריגע יורשים ביים צוטיילען זיך די ירושה, דערמיט וואס איהר האט דאס רעכט פריי זיך אויסצוקלויבען אייער טייל בעת די איבעריגע יורשים בעקומען זייערע טיילען לויט א גורל. מיט דעם צוגעטיילטען חלק ירושה האט איהר דאס רעכט צו דיספאנירען נאר אזוי לאנג ווי איהר וועט לעבען.

6054. א לעזער פון נייער'ס מארק.

די פאסט-פערוואלטונג טראגט אין דעם פאל די פעראנטווארטליכקייט איהר קאנט אויף א געריכטליכען אופן פאדערען אנ'ענטשעדיגונג.

6055 וו. מינסקי.

אין פאל ווען א קאמאנדיטאווע ספולקע ווערט ערקלערט אנ'אופאדלאשט, קאנען די גלייביגער מלוות ווענדען זייערע פרעטענזיעס צו די קאמאנדיטארען. דער צוועק פון אזא קלאגע איז צו צווינגען זיי אויסצוזאגען די דעקלארירטע אנטיילען.

6056 נאול ג.

פאר אלע שטייערען און טקסבאווע אפצאהלונגען קאן מען צושטעלען צו דער היפאטעק.

6057 ח. ס.

דער פיט 472 פון איסטאוו וועגען דער ציוויל געריכטס-פראצעדור זאגט בפירוש, אז רעכענונגען, נאטיצען און אלע פריוואטע דאקומענטען קאנען נישט דינען אלס בעווייזען צום גינסטען פון דעם צד, וואס האט זיי געשריבען, סיידען דער בעל חוב האט זיי בעשטעטיגט מיט זיין אונטערשריפט.

די, וועלכע אזעוו האט פערראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. גבראנט. (134

בורצעוו איז אפגעפאהרען קיין פאריז און גלייך פון וואקזאל איז ער אוועק אין רעדאקציע פון „מאטען". דער רעדאקטאר, וועלכען בורצעוו האט דערצעהלט וועגען זיין בעגעגעניש מיט אזעוו'ן, איז געווען אויסער זיך פאר איבערראשונג. בורצעוו האט אנגעשריבען אנ'ארטיקעל וועגען זיין בעזוך אין פראנקפורט, און דער רעדאקטאר האט גענומען פון איהם דאס ווארט, אז וועגען דער רייזע וועט קיינער נישט וויסען ביז צומארגענס אינדערפריה. ביז צוויי ביינאכט איז דער ארטיקעל געלעגען אין טיש-קעסטעל פון רעדאקטאר, וועלכער האט מורא געהאט איהם געבען צו זעצען, טאמער וועט די ידיעה בעקאנט ווערען אין אנ'אנדער צייטונג. ערשט נאך צוויי ביינאכט איז דער ארטיקעל אויסגעזעצט געווארען, און אינדערפריה האט די גאנצע וועלט געוואוסט וועגען בורצעוו'ס בעגעגעניש מיט אזעוו'ן. דאס איז געווען אנ'אונגעהויערע סענסאציע.

אין פערלויף פון עטליכע יאהר נאך דער דאזיגער בעגעגעניש זענען די שפורען פון אזעוו'ן ווידער פערלוירען געגאנגען. אין דער צייט פון קריג האבען זיך אין די בלעטער אפילו בעוויזען ידיעות, אז אזעוו געפינט זיך אין בערלין, אז ער זיצט אין דער טורמע מאאביט, אז ר'איז קראנק און געפינט זיך אין גרויס נויט. אבער קיין שום גענויערס האבען די דאזיגע ידיעות נישט אנטהאלטען.

ערשט מיט יאהרען שפעטער, עטליכע יאהר נאך דער רעוואלוציע פון 1917 אין רוסלאנד, זענען ענטדעקט געווארען נייע מאטעריאלען, וואס גיבען א מעגליכקייט צו בעלייכטען דעם לעצטען עטאפ פון אזעוו'ס לעבען: די מאטעריאלען זענען — די בריף, וואס אזעוו האט געשריבען צו דער פרוי נ., מיט וועלכער ער האט פערבראכט די לעצטע צעהן יאהר פון זיין לעבען, די פאפירען, וועלכע ער האט ביי דער פרוי געלאזען און אין די ערצעהלונגען פון דער פרוי נ. גופא וועגען איהרע בעציהונגען מיט אזעוו'ן

די איבערגעבליבענע פאפירען און בריף ווארפען אויך אנ'אנדער ליכט אויף דער גאנצער פערזענליכקייט פון אזעוו'ן. פאר דער פרוי נ. האט אזעוו נישט נויטיג געהאט צו שפילען די ראלע, וועלכע ער האט אין משך פון יאהרען געשפילט פאר די חברים פון דער פארטיי און פאר דער אכראנע. פאר פרוי נ. איז אזעוו געווען אויפריכטיג. און ס'שטעלט זיך ארויס, אז דער בעגריף וועגען אזעוו'ן ווי וועגען א דעמאנישער, איבערמענשליכער נאטור איז ווייט פון דער ווירקליכקייט. די „פסיכאלאגישע רעטענישן", וועלכע אזעוו האט מיט זיך פארגעשטעלט, מאהלט זיך אין פיל איינפאכערע פארבען. אזעוו'ס בילד קומט ארויס אין די בריף און ערצעהלונגען איינפאכער און נאטירליכער: מיר האבען פאר זיך א מיזישען קליינבירגער און קאמערסאנט; ער איז געשיקט, פארזיכטיג און אויסהאלטעוודיג; ווען ס'איז נויטיג, איז ער פעהיג צו ריזיקירען, אזוי אין לעבען, ווי אין קארטען-אדער בערזע-שפיל. אבער ער שפילט קיינמאל נישט וא-באנק. ער קאן זיך גוט פונדערקלויבען אין מענשען, ער בעזיצט איניציאטיווע און ארגאניזאטארישען טאלאנט, אבער זיין גאנץ וועזען ווייסט אויס צו זיין ווייט פון „העראישקייט" און „דעמאניזם".

אזעוו'ס ראמאן מיט דער זינגערין פון קאפע-שאנטאן.

די פרוי נ., מיט וועלכער אזעוו האט פערבראכט די לעצטע יאהרען פון זיין לעבען, האט געשטאמט פון א קליינבירגערליכער דייטשער פראווינציעלער משפחה... און אזעוו'ס פאפירען איז פערבליבען א פאטאגראפישע אויפנאהמע, אויף וועלכער זי איז ארויסגענומען מיט איהרע עלטערען, ברידער און שוועסטער, אין א גארטען, ביי א מיט טישעל — א טיפישע קליינבירגערליכע דייטשע פאמיליע, וואו דער אידעאל פון דער פרוי איז — הייליגע אבבויה: טען די פיר „ק"ען פון ג. קייזער ווילהעלם: „קייזער, קירכע, קינדער און קיכע". שוין נאכ'ן טויט אפילו פון אזעוו'ן האט די פרוי נ. בעוויזען, פארוואס איהר איז נישט געלונגען מיט איהם חתונה צו האבען אויף א געזעצליכען אופן.

אלס גאר יונג מיידעל איז זי, וואו פיל אנדערע מיידלעך פון איהר סביבה, אוועק קיין רוסלאנד. כדי דארט צו מאכען א קאריערע, ד. ה. אנזאמלען זיך געלד אויף א נדן. זי איז געווארען א זינגערין אין א פעטערבורגער קאפע-שאנטאן. אויב מען א 50—100 יאהר צוריק פלעגען פיל יונגע דייטשען אוועק אויף מורח זוכען גליק און קאריערע, איז צום סוף פון 19-טען און אנהויב פון 20-טען יאהרהונדערט געווארען אנ'אפטע ערשיינונג, אז יונגע מיידלעך זאלען אוועק קיין רוסלאנד און זוכען דארט בעשעפטיגונג, וואס זאל זיי געבען די מעגליכקייט מיט דער צייט אומצוקעהרען זיך אהיים מיט א געוויסער סומע אויף צו בעקומען א פאסיגען חתן און זיך איינצואורדנען א שטיל און צופרידען לעבען, מיט א בעקעריי אדער מאדע-מאגאזין.

פרייליין נ. האט געהאט ערפאלג. זי איז געקומען קיין פעטערבורג גראד פאר'ן רוסיש יאפאנישען קריג, ווען באלד האט זיך געלאזט אין שפע אין די שאנטאנען זענען געווען אנגעפולט פון דער הוליאנדיגער גאלדענער יוגענד. דא האט מען איהר איינגענוכען בעמערקט. זי איז געווארען פאפולער ביי דער אריסטאקראטישער לעבע וועלט ביז צו די יונגע גרויספירשטען איינשליסליך, און ווען ס'האט אויסגעבראכען דער קריג, איז זי אנגאזשירט מיט נאך עטליכע שטערנס פון די פעטערבורגער קאבארעטען אוועק אויפ'ן ווייטען מורח, וואו זי איז אריינגעטרעטען אין קאפע-שאנטאן „קאלכידא" אין כארבין. דא איז זי געווארען אנ'אנגעלעגטער גאסט אין דער סוויטע פון גרויספירשט קיריל וולאדימיראוויטש, וועגען וועמעס ארגיעס הינטער'ן פראנט עס זענען דערצעהלט געווארען לעגענדעס. אין צוג פון'ם גרויספירשט האט זי אויך דורכגעמאכט די רייזע צוריק קיין אייראפעאיש-רוסלאנד.

(פארטזעצונג קומט)

אַ מיידעל דערהרג'עט צוויי קליינע קינדער און ווייסט אַליין נישט פאַרוואָס.

(אַ סענסאַציאָנעלע געשיכטע פון אַ פּראָצעס אין דייטשלאַנד).

די אַנשטענדיגע עלטערן פון דער 18-יעהריגער קעטע האַגעדאָרן אין רו-איסבורג, האָבן אָנגעהויבן זייער איינ-ציגע טאָכטער ווי אַן אויג אין קאָפּ, נישט צוגעלאָזט צו קיין שום בעריהר מיט מענער און זי בעהאַנדעלט ווי אַ קינד מיט קינדישע בעגריפן און זיכער אָבער דאָס דאָזיגע גוטערצויגענע קינד דער „אומשולדיגער" מלאך, ווירקליך ביי אַלעמען בעליבט און פון יעדען בעהאַנדעלט ווי אַ גאָאון קינד, האָט איבעראַשט איהרע עלטערן און גאַנץ דייטשלאַנד מיט אַ שרעקליך פערברע-כען, וואָס איז אַ פענאָמען אין דער גע-שיכטע.

אין איינעם אַ הייסן זומער-טאָג גאַהט די 18-יעהריגע קעטע זיך באָדען צום טייך. אויס'ן וועג בעגעגנט זי צוויי בעקאַנטע קינדער, אַ 5 יעהריגע מיידע-לע און אַ 6 יעהריגען יונגעלע, וועלכע זי נעמט מיט זיך מיט צום טייך, און דאָרט ערמאָרדעט זי ביידע קינדער אויף אַ בעסטיאַלישען אופן, איבער-שניידענדיג זיי די אָדערן מיט אַ שער. נאָכן פערברעכען וואַשט זי אָפּ איהרע בלוט בעפלעקטע הענד, געהט אַהיים און לייגט זיך רוהיג שלאָפן. ערשט שפעט ביי נאַכט בעמערקט די מוטער אַ בלוט-פלעק אויף דעם קלייד פון איהר טאָכטער. אַזוי ווי די גאַנצע שטאָדט קאָכט שוין מיט דעם שרעקליכען מאָרד האָט די מוטער איין אַ שרעקליכער חשד. זי וועקט איהר טאָכטער פון טי-פען שלאָף, טרייסעלט זי ביים גאַנצען קערפער און שרייט: זאָג, זאָג דעם אמת, ביזטו די מערדערין? און די יונ-גע מערדערין רייבט איך די אויגען, פערשטעהט קוים וואָס מען רעדט צו איהר און ענטפערט ווי פון שלאָף: יאָ, די קינדערלעך? זיי זענען טויט? דאַכט זיך. איך האָב זיי ערמאָרדעט... און די אומגליקליכע עלטערן גיהען גלייך צו דער פּאָליציי און געבן אַליין אַרויס זייער איינציגע טאָכטער.

די גרעסטע דייטשע מעדיצינער און פּסיכיאַטער'ן שטעהען פאַר אַ רעטעניש. עס זענען בעקאַנט פאַלען, ווען מענער מיט אומנאָרמאַלע סעקסועלע לייַדענ-שאַפטען בעגעהען אַזעלכע מאָרדען, וועלכע ווערען אָנגערופן אין דער פּסיכיאַטריע אַלס „לוסט-מאָרדען", אָבער מיט פרויען איז נאָך ביז אַהער אַזאַ פאַל נישט געווען, און ווי זאָל מען זיך ערקלערען דעם שרעקליכען מאָרד פון אַ יונג קינד, וועלכע איז ווירקליך גע-ווען אַ פרעהליכע, אַ גוטמוטיגע, אַ גרוי-סע ליבהאָבערין פון חיות און בלומען? ווי געפינט מען דעם צוזאַמענהאַנג צווי-שען איהר ביזהעריגע לעבען און דעם בלוטיגען פערברעכען? 6 בעריהמטע דייטשע פּראָפעסאָרען האָבן אַ יאָהר צייט בעהאַנדעלט די מערדערין אין גע-פענגעניש, אָבער אויך זיי האָבן דאָס שרעקליכע רעטעניש נישט געלייזט. נאַ-טירליך, האָט מען אויסגענוצט די גאַנ-צע תורה פון דער פּסיכאָאַנאַליזע און יעדער פון די זעקס פּראָפעסאָרען האָט אָפּעראירט מיט די בעקאַנטע שלאָגווער-טער, ווי „שוואַרצע היסטעריע", פּסיכאָ-פּאַטישע נשמה", פערדרענגטע סעקסואַ-ליטעט", א. אַז. וו. אָבער נאָך דעם אַלעמען בלייבט דאָך דאָס רעטעניש און מיט געזונדען פערשטאַנד איז עס שווער צו בעגרייפען, ווי אַזוי קאָן אַ מענש גלייכצייטיג ליב האָבן מוזיק, בלומען און קינדער און דערביי גלייכ-גילטיג בעגעהן אַזאַ שרעקליכען מאָרד.

אויך דער פּראָצעס, וואָס איז די טעג פאָרגעקומען, האָט דאָס געהיימניש פון קעטע האַגעדאָרן נישט ענטדעקט. אַלע עדות האָבן איינשטימיג בעשטעטיגט, אַז די מערדערין האָט בעקומען אַ שטרענגע ערציהונג, נישט געהאַט צו טון מיט מענער, זיך אויפגעפיהרט ווי אַ קינד און פון אַלעמען בעהאַנדעלט גע-וואָרען ווי אַ קינד. עס ווייזט אָבער אויס, אַז אויסער איהר פּענטם לעבען, וועלכען אַלע האָבן געקאַנט בעטאַכ-טען, האָט די יונגע מערדערין נאָך געהאַט אַ פערבאָרגענעם לעבען. אַנ'איי-גענע וועלט פון איינגע פערשטעלונ-גען און פאַנטאַזיעס. עס איז פעסט-געשטעלט געוואָרען, אַז די מערדערין בעזיצט אַ נאָטור אַ זעהר לעבעדיגע פאַנטאַזיע, האָט שטילערהייט געטרוימט וועגען ווערען אַ פילם-שוישפּילערין, וועגן פאָהרען קיין אַמעריקע, און דער-ביי אויך בגנבה געלייענט אַלע פּרעסע-בע-ריכטע וועגען מאָרדען. ביי דעם אַלעמען אַ זוי אָבער אויך געווען ווירקליך פרום און די מוטער האָט איהר איינמאָל געטראָפען ביי אַ סצענע, ווען קעטע, וועלכע האָט אַ מאָל גע'גנב'עט ביי דער מוטער 15 מאַרק, איז געשטאַנען אויף די קני ביי אַ קריסטוס-בילד און געבעטען: „ליבער גאָט, העלף מיר, אַז די גנבה זאָל נישט ענטדעקט ווערען!"... לויט דער איינ-שטימיגער מיינונג פון די עקספּערטען איז קעטע, טראָץ איהר גאַנצער „אומ-שולד", בעזונען אַ שטאַרק עראָטישע נאַ-טור און, אַזוי ווי פאַקטיש האָט זי מיט מענער נישט געהאַט צו טון, האָט זי זיך אַרומגעטראָגען מיט אַזעלכע גע-פיהלן, וועלכע הייסן אויף דעם לשון פון דער פּסיכאָלאָגיע „פערדרענגטע סעקסואַליטעט", ד. ה. איהרע סעקסוע-לע לייַדענשאַפטען זענען פערדרענגט געוואָרען אין דער „פונקעלע קאַ-מער" פון איהר נשמה, און דאָרט גע-לעבט, מיט זייער אייגענעם לעבען. אַ גרויסען איינפלוס אויף דער יונגע מערדערין האָט אויך געהאַט דאָס, וואָס זי פלעגט שלאָפן אין שלאָפצימער פון איהרע עלטערן און האָט אַלס בעזעהן דאָס, וואָס האָט געריי'צט איהר פאַנ-טאַזיע.

די געשוואָרענע ריכטער און די עקס-פּערטען זענען געשטאַנען פאַר אַ שווע-רער אויפגאַבע: צי קאָן מען מאַכען די יונגע מערדערין פעראַנטוואָרטליך פאַר איהר שרעקליכע טאַט, וואָס זי איז זיכער בעגאַנגען ווי אין אַ שלאָף, און אויף וועלכער זי ווייזט אויך איצט נישט אַרויס די מינדסטע שפורען פון חרטה? און וואָהין געהערט די מערדערין, אין אַ משוגעים-הויז, אָדער אין געפענגניש? די געשוואָרענע האָבן בעשלאָסען דאָס ל' בעט אין פּראָזאָרפייל די מערדערין צו 8 יאָהר געפענגניש: אָבער קיין ריכטער אין דער וועלט קאָן נישט אין אַזעלכע פאַלען ווירקליך גערעכט זיין, און קיין שטראָף וועט וואָהרשיינ-ליך נישט פערהיטען, אַז אַזעלכע גרוי-זאַמע, אומפערשטענדליכע מאָרדען זאָ-לען מעהר נישט קומען. נאָכ'ן אורטייל זענען אַלע דריי מאַמעס, די מוטער פון דער מערדערין און די מוטערס פון די ערמאָרדעטע, זיך געפאַלען אין די אָרעמס און היסטעריש געוויינט. די אומגליקליכע מאַמעס וויסען, אַז פאַר זיי יעדענפאַלס זענען די קינדער פער-לוירען, און אַז קיין שום געריכטס-אור-טייל איז נישט דער ריכטיגער ענטפער אויף דאָס שרעקליכע געהיימניש און אויף זייערע מוטערליכע לייַדען...

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאַוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון די ליבלינגס-געסט אויס אַמעריקע

אַננאַ און הייִמאַן יאַקאָבאָוויטש

היינט, מיטוואָך — פּאָפּולערע פאָרשטעלונג

צו ביליגע פּרייזען: פון 80 גר. ביז 2.50 זל.

ווערט געשפּילט דער לאַנג-ערוואַרטעטער שלאַגער, וועלכער איז געשפּילט געוואָרען אין אַמעריקע אַ סך סעזאָנען מיט'ן גרעסטען סוקסעס

די פּוילישע חתונה

אין 10 בילדער מיט געזאַנג און טענץ פון טאַמאַשעווסקי.

הויפּט-ראָלען: „שיינדעלע"—אַננאַ יאַקאָבאָוויטש. „יאַקאַ", ציגיינער-פידלער—הייִמאַן יאַקאָבאָוויטש. / 20 נומערן געזאַנג / גרויסער מענער- און פרויען-כאָר / כאָר-געזאַנג פון 12 קליינע יונגלעך / גרויסער דאַמען-באַלעט אונטער דער ליטונג פון לייבאָוויטש / גרויסער אָרקעסטער אונטער דער ליטונג פון י. רובין / ביהנע-אויסשטאַטונג פון מ. מאַכאַראָווסקי.

אַננאָנס! פרייטאָג, דעם 26-טן, 9 אָווענד **„די גרינע כלה"**

לעבענס-בילד מיט געזאַנג און טענץ אין 4 אַקטען פון סיגאַל, רעזשיסירט דורך הייִמאַן יאַקאָבאָוויטש. — הויפּט-ראָלען: „גאָלדעלע"—אַננאַ יאַקאָבאָוויטש; „זעלינג"—הייִמאַן יאַקאָבאָוויטש.

ס'נעמען אָנטייל די ביי - אָנגאַזשירטע אַרטיסטען פון ריגע אסתר זעווי-קינא און ישראל בירנבוים ווי אויך פרויען: בעזמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, פאַדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, באַלבערסקי, האַמבורגער, מאַכאַ-ראָווסקי, נייהויז, פאַליאַנסקי צווילינג

אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע.

שרעקליכע כאָלערא-עפּידעמיע אין די ענגלישע קאָלאָניעס.

לאָנדאָן, 23 (אַטע) די ידיעות, וועגען דער כאָלערא עפּידעמיע אין די ענגלישע קאָלאָניעס זענען זעהר דראָ-הענדע. פון באָמביי מעלדעט מען, אַז אין מערב איבריגען זענען אין דער לעצטער וואָך פערגיסטרירט געוואָרען נייע 2000 כאָלערא-פאַלען. פון וועלכע 900 האָבן זיך געענדיגט מיט'ן טויט.

אַנ'אויסערגעוועהנליכער פאַל ביים אויספיהרען אַ טויט-אורטייל.

מאָסקווע, 23. (סט. טעל.) פון וויערכניעודינסק מעלדעט מען, וועגען אַנ'אויסערגעוועהנליכען מאָרד, וועלכען אַ פעראורטיילטער צום טויט, האָט אַ מינוט פאַר דערשאָסען ווערען, אויסגע-פיהרט אויף זיין תליון. ווען מען האָט דעם אַרעסטירטער רוכנאָווסקי, וועלכער איז פאַר'משפט געוואָרען צום טויט פאַר הרג'ענען אַ תפיסה-וועכטער, גע-בראַכט אויפ'ן אָרט, וואו מען האָט אַ הם בעדאַרפט שיסען האָט ער אַרויס-געכאַפט די ביקס ביי אַ זעלנער פון דער וואַך און מיט'ן באַגנעט דערשטאָ-כען דעם וויצע-פאָרזיצענדען פונ'ם אָר-טיגען ג. פּ. או. ענגעלמאַן. ווען עס איז אַריבער די ערשטע מהומה האָט מען רוכנאָווסק'ן ענטוואָפנט און באַלד אויפ'ן אָרט דערשאָסען.

מאַסען-אַרעסטען אין סיציליען.

פּאַריז, 23. (אַטע) די איטאַליעני-שע פּאָליציי האָט דורכגעפיהרט מאַ-סענהאַפטע אַרעסטען אין סיציליען צווי-שען דער אָרגאַניזאַציע פון דער אַזוי גערופענע „סיציליאַנער מאַפיע" 100 מאַן זענען אַרעסטירט געוואָרען, זיי ווערען בעשולדיגט אין אויספיהרען 25 מאָרדען

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(95

(ראָמאַן).

קורלאַנד האָט זיך דערמאָנט, אַז די אויספאָרשונג אין דעם ענין-לוריע האָט געפיהרט דער לעמבערגער אויספאָרשונגס-ריכ-טער מירענסקי, האָט ער זיך איהם אָוועקגעלאָזט זוכען קיין לעמבערג.

דאָרט האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען, אַז מירענסקי איז אַריינגעצויגען אין די מיליטער-רייהען, און געפינט זיך אויף די פּאָזיציעס.

קורלאַנד'ן האָט די מעשה נישט דערשראָקען; ער האָט נישט אַראָפּגעלאָזט די הענד, און פאָרגעזעצט זיין זוכען. ביז ער האָט לסוף אָנגעשטאָרט צום געווען אויספאָרשונגס-ריכטער.

— ווי-אַזוי האָט מען דען איך אַהער צוגעלאָזט? — האָט זיך מירענסקי פער'חידוש'ט, ווען ער האָט דערזעהן דעם דעדעק-טיוו, וועלכען ער האָט פון פריהער געקאָנט.

— איך האָב געהאַט צו בעוויזען אַ בילעט פון גענעראַל-פּראָקוראָר — האָט קורלאַנד געזאָגט — נו, איז עס מיר געלונ-גען. איהר געדענקט דאָך מיר, אַז איך האָב בעגלייט דעם מער-דער לוריע אין טורמע אַריין...

— אַ... אַך, דער לוריע... ס'איז איהם געראָטען...

— יאָ, עס ניצט אָבער נישט... זיין סוף קומט איינגיכען!

— אַ רחמנות אויף דעם מענשען...

דער געוועזענער אויספאָרשונגס-ריכטער האָט זיך פעסטער איינגעוויקעלט אין זיין מיליטערישען מונדיר, אויפגעהויבן דעם קאָלנער פון אַ ביטער-בייענדיג פאַר קעלט, האָט ער אויסגערופען:

— בררר... ס'אַרט גאָלט עס איז! ס'מאַכט זיך דאָך וואָש-נע קאַלט...

מירענסקי האָט געשוויגען אַ ווייַלע, און דערנאָך געזאָגט:

— יאָ, ה' קורלאַנד, איהר זענט דאָך אָוראַי געקומען צו מיר וועגען עפּיס אַנ'ענין?

— אָוראַי, הער ריכטער! דאָ האַנדעלט זיך וועגען דעם לעבען פון אַ מענשען, וועלכעס נאָמען מיר האָבן דאָ פאַקטיש דערמאָנט...

— וועגען לוריען?

— טאַקי וועגען איהם, ה' ריכטער. וועגען איהם האַנדעלט זיך מיר, ווייל איך האָב דעם איינדרוק, אַז דאָ ליגט עפּיס אַ סוד פערבאָרגען. איך האָב זיך אונטערגענומען אייך אויסצוזוכען, ווייל איך רעכען, אַז ביי אייך וועל איך עפּיס קאָנען דערגעהן. איך רעכען אויף אייך זעהר שטאַרק, ה' ריכטער!

מירענסקי האָט געשוויגען און קורלאַנד האָט ווייטער גערעדט:

— ס'איז מיר בעקאַנט, אַז איהר האָט געפיהרט די אויס-פאָרשונג תיכף נאָך דעם, ווי דאָס פערברעכען איז בעגאַנגען געוואָרען. ס'איז מיר אויך בעקאַנט, אַז ערב דער עקזעקוציע פון לוריע'ן האָט מען אייך ווידער קאָמאַנדירט צו מאַכען נייע אויספאָרשונגען און אונטערזוכונגען. כדי צו בעקומען אַזאַ פּראָ-לאָנגאַציע, האָט מען דאָך בעדאַרפט צושטעלען שיער נישט האַר-בע בעווייזען, אַז לוריע איז אומשולדיג...

מירענסקי האָט נאָך אַלץ געשוויגען. קורלאַנד האָט פאָרט-געזעצט:

— הער ריכטער, איך רעד אין די אינטערעסען פון דעם פער'משפּט'ען, און איך האָב די האָפנונג, אַז איהר וועט האָבן צו מיר אויף אַזוי פיל צוטרוי, כדי צו אָנווייזען מיר אויף פער-שידענע וויכטיגע פּונקטען פון דעם ענין, וואָס זענען נישט אויפ-געקלערט געוואָרען.

דער ריכטער-זעלנער האָט זיך אַ ווייַלע פערטראַכט, און אַ ביסעל שפּעטער זיך אָפּגערופען:

— גוט — האָט ער געזאָגט — איך וועל אייך בקיצור דערצעהלען, ווי-אַזוי לוריע האָט אויסגענומען די פּעטליע, און וואָס ס'איז געווען די סיבה פון מיין צווייטער אויספאָרשונג.

— איך הער, ה' ריכטער!

מירענסקי האָט בקיצור דערצעהלט, וואָס עס איז דעמאָלט פאָרגעקומען.

דערצעהלט — ווי פּערעלע און יהודית זענען געקומען צום אַדוואָקאַט, לאַנגרוי, לוריע'ס פערטיידיגער, בעטען הילף. דער-צעהלט — וועגען דער בלוטיגער אויפשריפט אויף דער וואַנד, וואָס איז פּלוצים פערשוואונדען געוואָרען, און אַזוי ווייטער און ווייטער.

אָגב האָט ער אויך דערמאָנט די לייַדענשאַפטליכע ערקלע-רונג פון יהודית'ן, אַז —

„פּאָליציי איז אַ מעכטיגע קראַפט, אָבער זי קאָן אַ קראַפט, וואָס איז נאָך מעכטיגער, ווי די פּאָליציי, און דאָס איז — די ליבע!"

קורלאַנד האָט אויפמערקזאַם זיך צוגעהערט צום דערצעה-לען, צוגעשאָקעלט מיט'ן קאָפּ, און אונטערגעבראָכט:

— יאָ, יאָ!.. דאָס מיידעל האָט, ווייזט אויס, אַ פּיינדלי-כע פּאַנטאַזיע!

דער געוועזענער ריכטער מירענסקי האָט געענדיגט:

— אין עטליכע טעג נאָך דעם, ווי איך האָב איבערגעגע-שיקט מיין ראַפּאָרט, ווענען דער צווייטער אויספאָרשונג, איז אויסגעבראָכען די מלחמה. איך בין אַוועק אין מיליטער, און איך ווייס נישט, וואָס עס איז דאָרט ווייטער געשעהן.

— איך נעהם זיך די דרייסטקייט אייך צו פרעגען, ה' ריכ-טער, וואָס מיינט איהר וועגען דעם ענין לוריע?

— איך האָב קיין אורזאַך נישט צו פערבאַהאַלטען פאַר אייך מיין מיינונג: איך בין זיכער, אַז דער שולדיגער איז דרייוויק.

(פאָרזעצונג קומט).

די מוסטערהאַפטע שולע פאר יודישע אינטעליגענץ פון נאַוואמיעסקא-געגענד!

Dla dzieci żyd. inteligencji północnej dzielnicy miasta.

7 קלאסיגע
שולע
— פון —
קאצנעלזאן-נאחומאוו
נאר לודקא 6 נייע גאס
ביי נאוואמיעסקא.

שילער און שילערינס פון 6—14 יאהר ווערען אנגענומען אין די שול-קלאסען.
50% ביליגער
אין די נאָכמיטאג שולע פאר אויבעמיטעלע.
פויליש
איז די אונטערריכטס שפראך פון אלע למודים.
העברעאיש
און אלע למודי קודש ווערט געלערנט גרינדליך

7-kl
SZKOŁA
KACENELSON-NACHUMOW
ul.nad Łódką Nr.6
przy Nowomiejskiej.

אונטער דער פערזענליכער הנהלה און השגחה פון ר' בנימין יעקב קאצנעלזאן ווערט געפיהרט ספעציעל פאר קנאבען פון בעסערע ארטאדאקסישע עלטערן (פון 4—14 יאהר)

א רעליגיעזער חדר (נאכמיטאג פון 4—7)

מיט דעם חדר-פראגראם פון אלע למודי-קודש: חומש רש"י, תנ"ך, פסוק, גמרא.

ד' אלול — 1927 1/9

אין דער אנפאנג פון די לעקציעס אלע שילער און שילערינס מוזען קומען אין שולע.
איינשרייבונגען פון 11—2 און פון 4—7. מיטברענגען א מעטריקע און א פאקען-שיין פון קינד.

Freblówka nowoczesna ◆ מאָדערנע פרעבעלשולע
פאר קינדער פון 3—6 יאהר.
פויליש אונטערריכטס-שפראך אין דער 1-טער גרופע. העברעאיש — אין דער 2-טער גרופע. מוזיק, ריטמישע גימנאסטיק, ריטמישע טענץ, האנדארבייט, גוטע אויפזיכט, ענטוויקלונג און בעסטע ערציהונג.
50% ביליגער איז די נאָכמיטאג פרעבלשולען פון 2—6 פאר אונבעמיטעלטע אָדער שוואכע קינדער.

Dr. med.
S. KANTOR
ספעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
און מענער-שוואכע.
בעהאנדלונג מיט רענטגען-שטראהלען און קווארץ-לאמפ, עלעקטריזאציעס.
פיעטריקויער 144
(עק עוואנגעליצקא)
טעלעפאן 29-45
עמפפאנגט פון 8 — 2 מיטאג און פון 5—8 אין אווענד. אין „Sanitas", ציגעל-גאס 29 טעגליך פון 2 ביז 4 נאכמיטאג

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צוריקגעקעהרט.
זאכאדניא 57 (צעגעלנ.19)
טעלעפאן 19-94.
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעהמט אן פון 9—10 פריה און פון 5—8 אוו. פרויען פון 5—6
ספעציעל־עריאַרטע-זאל. 603

אויפפאָדערונג.
ה' פינקוס נאוויצקי, לאָדז, זאכאדניא 54!
אויב איהר וועט ביז'ן 1 טען סעפטעמבער 1927 ניט אויסקויפען דעם וועקסעל אויף 200 זל. וועל איך פראָטעסטירען געגען אייך גערינכטליך.
ש. בערנער. זגיערזשער 50. 509

511 עלטסטער כירורגישער
פעלדשער י. סענדער
פאמארסקא 14 (שרעדניא)
Telefon 62-83 טעלעפאן
וועלכער האט פראקטיצירט אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל 14 יאהר, נעמט אן צו יעדער צייט צו מעסיגע פרייזען.
בעזיצט אויך אן ערשטקלאסיגע רעזורע פאר הערען און דאמען, ווי אויך מאניקור.

דער פאביאניצער רבי שליטא
קומט צוריק פון משעכאָטשינעק
היינט, מיטוואך 8 אזייגער און אווענד מוז דער קאליושער באהן.
505

אכטונג הה' פריזיערס!
מיין פערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פארשידענע העלנישע און בלומען-וואסערן צום פרייז פון 4 זל. א קילא, חעזשעטאל 3 זל., פיכסין—7.80, ווי אויך אלערליי פריזיער-צובעהערע צו קאנקורענץ-פרייזען!
J. Drukier מיט אלפייגן
II ZAWADZKA II
קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

חברים, צייטונגס-פערשפרייטער!
היינט, מיטוואך, דעם 24. אויגוסט, 7 א זייגער אין אווענד קומט פאר די
גרינדונגס - פערזאמלונג
פון צייטונגס פערשפרייטער אויף א אונפארטייאישען פעראיין אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 66.
טאג-אָרדנונג: 1) וואהלען פון א פאָרזיצענדען פון דער פערזאמלונג; 2) פערשידענעס; 3) וואהלען פון א פערוואלטונג.
אלע חברים צייטונגס-פערשפרייטער ווערען געבעטען צו קומען.
די גרינדער
פון אינפארטייאישען פעראיין.

דאנטיסט און צאהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאנסטאנטינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! באצאהלונג אויף ראטעס

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31-08
הײלט גאנץ פערנאכלעסיגטע ציינער און מויל-קראנקהייטען. צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אן פון 9—12 נאכמיטאג פון 3—7 א זייגער אווענד. ביליגע פרייזען. 1481

רעמעשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
פריה פון 9 ביז 7 אווענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12—$1^{1}/_{2}$ 4—5
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	11—1
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטאונגען קר	1—3
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12.30
ד"ר קליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	1 —
ד"ר בערנסאן	פרויען און געבורט-הילף	3—4

מכאנא-טעראפיע, שפרי-שטראהלונגען, די שטעלען א. ז. א. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויך בעהאנדלונג — היזיטען אין שטוב. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין פלעגמע און בלוט. 2120
אימפונגען געגען שקארלאטין.
בא דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א רענטגענישער קאבינעט
עם געהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10—2 נ"מ
ד"ר לאזשינסקא סמאראפאלסקא	צאהן-ארצט	3—7

קינסטליכע ציינער, קראנען, בריקען א. א. וו. די רעמעשניצע איז אויך אפען יום טוב

מאסאזש-און הייל-גימנאסטיק-שולע
און קאבינעט
פון דר. מעד. ב. שמירגעלד
צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89
רוקענביינער-פערקרימונגען, פאראליזען, נערווען-שמערצען, פעטזוכט, ארטריטיזם, שטוהל-פערשטאפונג, גינעקאלאגישע מאסאזשען. בעהאנדלונג פון פיזיש שוואכע קינדער (גרופען). נאך דעם ענדיגען די שולע, ווערט ארויסגעגעבען א צייגניש.
עמפפאנג פון 3 ביז 5.

רעמעשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
און ערצטליך-דיאגנאסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראפאפארט	נאז, האלז, אויערן קר.	10-11 2-1 $6^{1}/_{2}$—$1^{1}/_{2}$
ד"ר רושאנסקי	הויט-און געשלעכטס-קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-ראנ קהייטען	1-2
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	12—2
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	$11^{1}/_{2}$-1 5-6
ד"ר מאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	4 5 און 1-2
ד"ר ווינבערג	הארץ, לונגען-קר.	1-1 $5^{1}/_{2}$-7
ד"ר סטופעל	רענטגען	2—12 4-6
א. בראזשעזשיק	צאהן-ארצט	3—7
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	6—2

צאהן-פלאמבירונג, קרוינען, בריקען, ציינער, א. א. ו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגען-שטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפ, דיאטערמיע, לעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
אימפונגען געגען שווארצע (שקארלאטין) פון 4—6 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
יום טוב איז די שטאט.

אלעבער-מאשין
פון דער פירמע גוטמאן
איז צו פערקויפען ביי
פשיגורסקי
זשעלאנא 47. 506

עס ווערען געזוכט
יונגלעד
ווי אויך העפטערס אין דער שאכטעל פאבריק אויף
יערוזאלימסקא 4
ביי דוואלאוסקי. 219

אלערן-יונגעל
ווערט געזוכט אין דעם קאפעלושי-ווערקשטעט
ביי שווארצבערג
פיעטריקאווער 50. 503

אויסגעצייכענטע פאמידארען
ביליגער ווי איבעראל
ליפערט גלייך אין די געוועלבער און פריוואט-וואוינונגען
פון 2 קילא אן 502
Zarząd ogrodnictwa
majątku Poddębice
przez Łódź.
H. Królówna.

Gimnazjum Zeńskie Józefa ABA
w Łodzi, Zielona 10, tel. 22-12.
Zapisy uczenic do kl. od A do VI włącznie przyjmuje Sekretarjat gimnazjum codz. od d. 22 sierpnia 1927 r. w godz. 10-1.
Początek lekcji nieodwołalnie dnia 1 września r. b.
Dyrektor (–) J. AB.
UWAGA: W związku z reorganizacją klasy A ilość miejsc w tej klasie ograniczona. 626

8-קל. מערכעו-גימנאזיום
„וויעדזא"-„WIEDZA"
62 חסכאָדניא 62.
אנמעלדונגען פון נייע שילערינס פאר אלע קלאסען פון העכערע און נידעריגע גימנאזיום נעמט אן דער סעקרעטאריאט טעגליך פון 10—1 און פון 5—7. די עקזאמענס וועלען פארקומען לויט לעקציאנס-פלאן.
דער אנפאנג פון אונטערריכט דעם 1 טען חשוון.
B. JUDELEWICZ (-) דירעקטאר 500

בעפאר די נעהמט קויפען מעבעל, בעט איך אנצוזעהען מיין

מעבעל-
אויסשטעלונג
חסכאדניא 66, טעלעפ. 25-34 ביי
L. Salomonowicz
וואו ביי מיר קען מען קויפען קאמפלעט-איינריכטונגען און פרטלינס-צימערן, ווי אויך ענצעלנע מעבעלשטיק צו מעסיגע פרייזען אויף גוטע בעדינגונגען. פינקטליכע און רעעלע אויסארבייטונג.

שטיהל געבעטע
פערשידענע פאסאנער פון גאמעלין, ווי אויך גוט לעדער און מאראקא-צעראמע שטעהס אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל
ווי אויך
טאפעציר-געגענשטענדע
קאוטשוקעס די נייעסטע פאסאנער, מאטראצען אין 3 גאטונגען אויך בעקומט מען ביי מיר סאלאן-גארניטורען, אויף זייד-פאטעליעס, ווי אויך גאנדאלקעס, קאווע טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט ספרענזשינעס, אויך שטיהל צום פאלסטערן פאר טאפעציערער פערשידענע פאסאנער פון בעסטע אויסגעארבייטען האלץ
בעקומט איהר — נאר ביי —
ג. לעווקאוויטש, פולנאצנא 5

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, נערווען און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 6—9 און פאר...

פון קויף און
פערקויף
מעבעל
קרעדענצען, פעלצען, נייי-מאשינען, גארדעראבען, פאטעליען א. ז. וו. און צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן נאָרטאוויטש 19
(רזיעלנא)
אין מעבעל-געוועלב, (סדזיוזשע-וואוינונג שאגקאווזש 29) ביי מיר איז שטענדיג דא פערש. געניצטע מעבעל און גיטען צושטאנד צו פערקויפען. 1339

אנאנסען - פרייזען!
... 3 ביליעטער - שורה

אבאנעמענטס-פרייז:

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.